

PERŽVALGA.

„Vilniaus Kanklės“, drama-
tirė draugija Vilniuje, savo
laiške į „V. Žinių“ redakciją
dėkavoja kun. J. Tumui už tai,
kad jis joms padovanojo par-
titurą operetės „Adomas ir
Jieva“, nupirkęs ją nuo M.
Petrauskio.

— M. Petrauskis, zinomas
mūsų artistas-kompozitorius,
uzbaigė partiturą originalinės
Žemkalnio melodramos „Biru-
tė“ ir prisiuntė gaidas „Vil-
niaus Kanklės“ dėl rolių iš-
dalavimo.

Toku budu, rašo „V. Žin.“,
mūsų jaunutė scena gavo dar
vieną naują, istorišką, origina-
linį veikalą, kurį tikimės jau
šį rudenį, teatro sezonui pra-
sidėjus, pamatyti ant lietaviš-
kos Vilniaus scenos.

— Liepos 4 d. (s. s.) Vil-
niaus valstybinės Izdo Buto
direktorius gavo nuo vyriaus-
ybės nurodymą, kad atideng-
tų kreditą ant 150 tukst. rub.
kasdieniniam išmokėjimui al-
gos kariūnėi, pašauktai mal-
šinti judėjimą.

150 tukstančių kasdien iš-
leisti ant slopinimo laisvės ju-
dejimo! Ir tai tik kaip atly-
ginimą kareiviams už jų dar-
bą, o kur ginklai, parakas ir tt?

— Iš Europos lietuvių laik-
raščių matyt, kad lietuviai so-
cijaldemokratai dabar turi du
lietuvišku laikraščiu: „Naują
ją Gadynę“ ir „Ateitį“. „Atei-
tis“ zadanti daug savo pakrai-
pos knygelių.

— „Lietuvos Ukininkas“
pradėjo eiti du kartu per sa-
vaitę: sėdromis ir ketvergais.
Bet laikraštis nepasididino,
kadangi kiekvienas numeris
pirma turėjo 16 puslapių, o
dabar 8.

— Skotijoje lietuviai pir-
meiviai tariasi išleisti laikraš-
tį. Laikraštis busias, kaip
mums praneša, toks, kaip ame-
rikiečių „Kova“.

— Per šv. Oną Liepos 26 d.
Senapilėje buvo lietuvių-mo-

kytojų susivaziavimas. Susi-
vaziavusieji mokytojai maž-
daug tokį nutarimą padarė:

„Dabar caro valdžia taip iš-
leido savo nagus, kaip ligšiol
dar nebuvo dariusi. Susiva-
ziavusieji Senapilėje mokyto-
jai-lietuviai apsvarstę šių die-
nų gyvenimą, nusprendė pri-
tarti politiškiems mokyto-
jų-lietuvių sąjungos reikalavi-
mams ir išrinkti iš savo tarpo
tam tikrą žmonių burelį. To
burelio bus priederme žadinti
žmonės į atvirąją prieš caro
valdžią kovą ir kviesti visus
kitus draugus-mokytojus pris-
dėti į tą atvirosios kovos darbą,
kuris galutinai sugriautų da-
bartinę prispaudimo tvarką“.

— „N. Gadynės“ redakcija
praneša, jog Vilniaus policija
liepos 22 d. buvo suėmusi du
„N. G.“ bendradarbius ir pa-
ėmė daugybę „N. G-nės“ ran-
kraščių. Anodu bendradarbius
paleido, rankraščių gi da ne-
sugražinę. Dėl to ir 10 num.
išėjęs ne toks, koks turėjęs iš-
eiti.

— „Vil. Žinios“ iš rugpiu-
čio 4 d. rašo: Vakarykščiame
„Gazeta Vileńska“ numeryje
yra patalpintas pranešimas nuo
Redakcijos, kad minėtasis
dienraštis netrukus paliaus
ėjęs. Priežastis tame, jog ma-
žas prenumeratorių skaičius
tęsti toliau to dienraščio leidi-
mą neleidžia. Liudnas apsi-
reikšimas! Drauge reikia nu-
sistebėti, kad progresyviškos
nuomonės laikraštis nerada
palaikymo lenkų visuomenėje
ir antrą kartą su ja persiskiria.
Aiškus prirodymas, kad ta vi-
suomenė nepriaugo prie nuo-
monių laisvės.

— Lietuvių socialistų laik-
raštis „Kova“ neužilgio bus
padidintas: vieton aštuonių
puslapių, kaip dabar yra—bus
16. Pasididino kaštai užsi-
dengs iš tam tikro „Kovos fon-
do“, kuriame dabar yra su-
plaukę aukų apie 180 dol.
Kaip pranešama paskutiniame
„Kovos“ num. (34) tos sumos

užtenką pirmą pradžiai. Bet
kurį-ne-kurį laiką vis reikšią
la aukų, kolei laikraštis pra-
lės apsimokėti iš prenumera-
jų. Be to, kai-kurie partijos
ariai, pavyzdin Brooklynie-
čiai, žadą tam tikslui pasko-
linti „Kovai“.

— Paskutiniame „Kovos“
numeryje apyskaita finansų
L.S.P.A. parodo, kad redak-
toriui alga užmokėta da tik už
1-ąją pusę gegužės; taigi iki-
šiol partija kalta savo redak-
toriui už pusketvirto mėnesio.
Izde likę tik 1 dol. 34c.

Isz Lietuvos.

Griškabudis, Naumiesčio
pav., Suv. gub. Liudnas da-
bar pas mus laikas, sunkios
dabar dienos... nelinksmos
girdėti naujienas: kratos, arš-
tavimai, mušimai šuonių—
nesiliauna; caro budeliai dar
tebesiunta... Paleido neku-
riuos iš kalėjimo, tai jų vieton
kitus kiša. Laikraščiai pra-
neša tai liudnas, kaip peiliu
skriodžiančias šrdį, tai biskį
ramesnes žinias. Juodašimčiai
vėl pradeda savo baises dar-
bus dirbti. Jau ir pas mus
atsiranda chuliganų, kurie pra-
deda rengtis sumušti šiek-tiek
prasilavinusius žmones ir vie-
tomis jau pasirodė jų darbai,
kaip tai Višakio-Rudoj, kur
jie sumušė kokį ten vaikiną
(pavardės nežinau), o paskiaus
— naktį — išdaužė langus
Rudos gyventojaus Gužulačio
ir šaudė pro langus už tai, kad
pastarasis apraišiojo žaizda-
sumuštojo vaikino. Kaip bu-
vo išvaikyta policija tai tada
jie bijojo ir pasirodyti, bet
dabar vėl įgijo ragus ir prade-
jo savo darbą. — Ir kunigėliai
— tie amžini miegaliai — at-
kuto iš letargiško miego: jie
dabar išjuosę sako kaištus,
pliovonių pilnus pamokslus;
mėto pundaais savo atsišauki-
mus kurstančius mušti žydus

ir tt.; gina iš visų spėkų griu-
vančią caro valdžią. Tveria
teip sakant juodašimčių orga-
nizacijas — „krikščioniškas-
katalikišką demokraciją“. Jie
išvien varo savo darbą su po-
licija. Ypatinai atsižymėjo
savo keiksmiais ir šnipinėjimu
Griškabudžio kun. Rudaitis,
kuris beveik kiekvieno per iš-
pažintį klausinėja ar nežino
socialistų... Pilviškių poli-
cija teipgi yra baisiai pasiutus.
5 sargybiniai apginkluoti ka-
reiviškais šautuvais trankosi
po kaimus, daro kratas, suimi-
nėja ir muša žmones... , bai-
sus dabar ponai!...

Bet... nežiurint ant visų
kliučių daromų iš kunigų ir
carbernių pusės, nežiurint nė
ant bauginimų kančiais ar
pragaru, žmonija žengia savo
keliu matydama ateityje spin-
dančią geresnės gadynės sau-
lelę. Ji žengia per kraują ir
kaulus savo brolių ir draugų
turėdami ant lupų zodžius:
„laisvė ar mirtis!“ Toks pa-
sipriešinimas nors ir nesmar-
kiai tekančiam upeliui arba
jurių bangoms—nėra galimas.
O žmonės, darbininkai daug
tvirtesni už tuos gamtos apsi-
reikšimus, taigi ar kas galėtų
jų pasipriešinimą sulaukyti?—
Nesulaikys jų niekas, ne-ulai-
kys kulkos, nagaikos, kardai,
kalėjimai, ištrėnimai ir mirtis,
nes jie yra milžinai pasaulės ir
iki neigaus sau pūtinan-
čio padėjimo nenurims, nors ir
kaszin kaip trukdytų juos vi-
soki parsidavėliai ir parizėjai,
bet jie žengs ir žengs pirmyn.
Lai žengia pirmyn nuskriaus-
tieji ir alkanieji, o lai griu-
va despotai išnaudotojai ir kiti
mūsų kraujo gėrikai!...

B. Pseudonimas.

Veiveriai, (Suv. gub.).
Visas, mūsų, p. Malevan-
kio (buvusio Veiverių mokytojų
seminarijos inspektoriaus) su-
kankintas kampelis nudžiugo
sužinojęs, kad jį paskirta ki-
tan mokyklan, kur jis, zinoma,
vargs toliaus savo juodašimčių

ką darbą. Sukankinti mokiniai ir visi gyventojai laukia ir tikisi, kad naujam inspektorini užstojus, kuris rodos doras žmogus, bus tylą ir gal but laimingai pasibaigs krizisas, kuris teip daug sutrukdė mokinių užsiėmimuose.

Ligšiol pas mus p. Malevanskio drauge su Suvalkų mokslo apskričio viršininku p. Nazarevskiu buvo varoma juodašimčių politika, kuri apsiėmė tuo, kad jie erzino ir kankino visuomenę, iššaukė tuom sukilimus ir kad atkeršyti sodino vaikus kalėjiman (jis pareikalavo pasodinti kalėjiman 120 sustreikavusių mokinių, bet kalėjime nebuvo vietos ir dėlto nesutiko išpildyti šį reikalavimą). Tuo pat laiku atstatė iš tarnystės vieną mokytoją lietuvį p. Kairukštį, kurį mokiniai mylėjo už jo žmonišką apsiėjimą prie mokinių.

Dar pridėsiu, kad p. Malevanskis savo baime ir betaktiškumu iššaukė dar didesnius sukilimus, paskui gi visa seminariją apstatė kareiviais teip, kad prie jo prieiti negalima buvo, nes kareiviai nieko neleisdžia kieman įeiti.

Kalbama, kad tas juodašimtis, kuris savo tikslui pasiekti neatmeta jokių biurių būdų, neatmeta dar gi melo, nori pasilikti Veiveriuose. Dėl mūsų, žinoma, butų tai didelė nelaimė, nes kokią įtekmę gali turėti ant jaunuomenės mokytojas, kurį visi neapkenčia. Mēs visgi tikimės, kad valdžia nori nuraminimo mūsų nelaimingo užkampio, ir kad ji išsiųs tą mokytoją kitan vietan, kur jis vėl, tur but, varys savo biurų darbą — kankinti ir daryti piktą žmonijai.

J. Gzvetovskis.

Veiveriai. Malevanskio ir Fedorovičio išnaikinta teisybė pamažu grįžta. Dėlei M. ir F. paskalų paleistas mokytojas — matematikas Kairukštis vėl paskirtas į Andriejavo semina-

riją (Kelc. gub.) Pedagogai Malevanskis ir Fedorovičius, kurie Veiverių seminariją pavertė kazarmes (ten stovi kareivių rota), o seminarijos sodiną į ganyklą (ten ganosi Malevanskio ir Keslerio karvės) perkelti į tokias vietas, kame jie nenori likti, o į Veiverius paskirti visi rusai mokytojai; bet, sako, kad jie geresni už buvusius mokytojus M. ir F.

Lietuviai tėvai, kad nepasilikti be lietuvių mokytojo (Aleksandro II paliepiu — seminariją įsteigta vietiniams lietuviams) rūpinasi apie paskyrimą lietuvių mokytojo Veiverių seminarijon.

Tokiū būdu Veiverių seminariją nebeskriaus didelią žmonių dalį ir bus tikra mokykla.

Teip praslinko metas. Dėlei paskalų daug seminaristų su imta ir išvaryta iš mokyklos, o seminarijos sodne ganosi pp. M. ir K. karvės.

Kalbama, kad mokytojai M. ir F. atima iš krasos laiškus, adresuetus į „V. Ž“ redakciją, matyti teisybė akis duria!

Leliokiškė. (Naum. pav. Suv. gub.). Liepos 17 (30) d. Leliokiškės kaime pas ukininką Jurgį Skatiką, nėsant jam namie, atvykę iš Naumiesčio 4 raiti kazokai su arkliais išmindžiojo ant lauko kviečius, avižas, dobilus ir linus, po tam labai nagaikomis sumušę gyvenančią pas Skatiką 70 metų senutę, pasiėmė audeklų ir vėsių sokių drabužių ir išjojo sau į Naumiestį. Skatikas parvažiavęs namo ant rytojaus nuvyko į Naumiestį ir pasiskundė kazokų af cieriui. Aficie riui paliepus kazokai daugumą daiktų atnešė ir sudėjo į Skatiko vežimą, tuos daiktus jisai parsivežė namo. Šalty šius su kaimynais padarytą Skatikui nuostolį įkainojo į 125 rub., kazokai norėdami atsisteisti siulo jam 25 rub., bet jisai ant to nesutinka ir žada per teismą pareikalauti nuo

kazokų visų 125 rublių.

„Vil. Žin.“

Troškunai. (Ukm. pav.). 9 liepos mėnesio Troškunų klebonas sakė pamokslą apie neteisinguosius pranašus ir liepė, žinoma, jų neklausyti. Paskiau kreipėsi prie knygų ir laikraščių ir liepė neskaityti kunigų neperžiurėtų knygų ir laikraščių. Kiekvieną knygutę kam patekusią į rankas, prieš skaitant liepė atnešti pas kunigą peržiurėti. Apie knygų ir laikraščių gerumą sprendžia kunigas — aišku, bet kas daryti su pranašu, jei jis kuomet pasitaikytų, kas gi patikrins pranašo tikrybę ar teip pat kunigas, ar kreipties kur kitur? *Artojo vaikas.*

Linkuva. (Panevėžio pav.) 6 liepos apie 4 valandą popiet atsigrūdo į Linkuvos miestelį antstolis su 3 sargybiniais. Visa tų neprašytų svečių gauja iškrėtė Naruševičiaus sankrovą. Krėtė bent kokias 3 valandas, bet nieko nerado. Kretėjai buvo jau beėnį iš sankrovos kvateros krestų, tuo tarpu vienas sargybinių tuo laiku pakis kelias proklamacijas po bufetu kitiems gi einant pro duris sušuko: „po smotri pod bufet“. Tuoj vienas jų, lyg žinodamas puolė ir ištraukė iš po bufeto kelis atsišaukimus. Naruševičių nuėgabeno į Panevėžio kalėjimą. Jau antrą kartą pas jį apsilanko neprašyti svečiai.

Šiauliai. Liepos mėnesio 10 dieną Šiaulių darbininkai iškilmingai laidojo savo draugą kalinį Marijoną Hasbeiną.

Buvo daugybė vainikų nuo vietinių organizacijų L.S.D.P., R.S.D.D.P. ir Bundo, nuo profesijonalių sąjungų: siuvėjų, kurpių, ir nuo socialistų sionistų. Daugybė vainikų, prie jų kaspiniai revoliucijoniškais parašais, skaitlingos darbo žmonių minios, rimtai einančios — visa kartu darė didelį įspūdį... Kiekvieno širdyjbrendo atmonijimo jausmas už

teik aukų, kritusių prispaudimo dievaičiui.

Kauno kalėjimas. Gubernijos kalėjime sėdi dabar apie 30 politikos nusikaltėlių.

Pasielgimas kalėjimo administracijos dar ne teip seniai biaurus ir brutališkas pagerėjo. Nežinia, ar tai įvyko dėlei kalėjimo viršininko permainos ar dėlei perkratinėjimo administracijos darbų tardytojaus.

Dabar visi politikos nusikaltėliai turi ligonbučio pietus, bent kiek geresnius už paprastus kalėjimo pietus. Siunčiamieji iš miesto valgomi daiktai gaunami tų, kam siunčiami neliesti, dar ne teip seniai geroka dalis siunčiamų kaliniams valgomųjų daiktų likdavo sargų rankose. Pirmiau pasivaikščioti teleizdavo tik pusę valandos per dieną, dabar leidžia 3 valandas ir tt.

4 liepos politikos nusikaltėliai pareikalavo iš kalėjimo viršininko prašalinti kelis atsižymėjusius savo blogu apsiėjimu su kaliniais sargų. Viršininkas žadėjo tai išpildyt.

Senapilė. Doras kareivis. Šiomis dienomis iš Latvijos grįžo trečias devintojo dragunų pulko eskadronas. Visiems grįžusiems kareiviams buvo dalinti pinigai dovanoms už maištininkų malšinimą. Tik vienas kareivis atsisakė nuo tokių dovanų. „Pinigų išplėštų ir aptaškytų nekaltų žmonių krauju imt nenoriu!“ Valdžia tą kareivį pasodino 10 dienų arešto. „Kad ir atsėdėsiu, bet tų pinigų neimsiu!“ — pasakė doras kareivis.

Dėdienė.

Griškabudis. (Naumiesčio pav.). Kad ir Griškabudiečiai šiuo tarpu ramiai sau gyvena, bet kazokai nesiliauna jų lanke: 8 liepos atsigrūdo į Griškabudį 15 kazokų. Visa ta gauja trankėsi dienomis po apylinkę, o naktimis nakvojo pas ukininkus. Tą dieną niekas nebuvo suimtas. Ant ry-

tojaus vėl bastėsi po apylinkę, o nakvynes vėl turėjo po kaimus. 5 apsinakvojo pas Suvalkų kaimo Baukų, kur kazokai atsigabeno daug suimtų apylinkėj vištų ir karo teismu pasmerkė jas myriop. Kiti ukininkai vis tik kazokų nenkenčia ir tik po prievarta juos tepriima. Baukus gi net tuomi didžiuojasi: „velyk kazokai, girdi, mano javus tetrempia, o ne cicilikai“. Matyt kun. Rudaitis gerai „apšvietė“ savo svainį, kad jis net tokias gudrybes pasakoja.

2 (16) liepos kazokai vėl aplankė Griškabudį ganidamiesi pakelėmis arklius jie savo šautuvais taikė į keliu einančius. Jie turbūt juokiodami teip darė, bet kaip žmonės prie tokių juokų nepratę, labai bijojo. 3 (16) liepos suėmė ant kapų šnipu nurodimu 3 vaikus. Prie jų kibo už tai, kad ne toli nuo jų buvo rastas atsišaukimas. Bet prievakarį paleido su ta sąlyga, kad ant rytojaus nueitų jie pas pavieto viršininką. Policija reikalavo iš kiekvieno jų po 3 rublius, žadėdama paliuosuot, bet šie nieko nedavė. Žemiečių viršininkas juos paliuosavo.

Suvalkų kalėjimas. 14 (27) bir. 4 valandą dieną pabėgo iš šio kalėjimo studentas Pijus Grigaitis politikos nusikaltėlis. Apie jo pabėgimą kalėjimo administracija sužinojo jau dviem valandom prasliskus. Tuojuo kariūnė ir policija apsupo visą miestą ir kratė visus išvažiuojančius iš Suvalkų. Kalėjimo viršininkas tapo atstatytas nuo vietos.

Tą pačią dieną buvo paleista 14 kalinių. Vienas iš jų S. Sobolis, per Petrinės buvo labai sumuštas. Jį ištraukė miestsargis iš kambario, kur valgė vakarienę ir pradėjo jį ant gatvės mušti. Ant rytojaus apie tą viską mušė telegramą Peterburgan Suvalkų gubernatoriui Vitkauskui.

Žydų skerdynių aidas Suvalkų gubernijoje. Kaip visur, teip ir čia pasklydo paskalos apie jau buvusias ir dar busimasias žydų skerdynes. Pirmąjį nedėdienį po Baltstogės skerdynių laukė žydų mušimo Suvalkų mieste. Paskui prieš Petrinės buvo plačiai kalbama, kad per atlaidus tikrai busiančios žydų skerdynės Senapilėj. Kai kurie senapiliečiai pasakojo, buk buvę platinami po kaimus juodosios šimtinės atsišaukimai. Paskiaus laukė žudynių Kalvarijoje. Bet ligišiol niekur tos žudynės neįvyko. Apie žydų skerdynes vaikščioja daug biaurių paskalų; jas platina kazi-kokie tamsybės apaštalai ir nekaltų žmonių kraujo gėrėjai. Tie apaštalai dalina žydus į kelis skyrius, iš kurių vieni esą galima mušti kiti gi ne. Apie Baltstogės skerdynių pradžią pasakojama, buk buvusi mesta bomba į katalikų procesiją ir kunigas buvęs suplėšytas į šmotelius. Matyt, kad ir mūsų apylinkėj netrukta juodašimčių ir jie stropiai darbuojasi.

(„N. Gadyne“)

Laiminga draugija.

Draugija, panaši į Bellamy aprašyta busiančių laikų draugiją yra Paragvajuj, Pietinėj Amerikoj ir aprašyta Wilhelmo Lackmann laikraštyje (Grenzboten 1). Yra tai nedidelis kaimas netoli Asuncion. Lygybė, demokratija ir bendras turtas yra pamatai, ant kurių draugija buvo uždėta 1894 Australijos ateivių Paragvajuj. Namai gyventojų pastatyti viens prie kito, išrodo nedidelis kaimelis. Namai maži, gražūs ir švarūs; ant vienu lubų, sukalti iš lentų, apdengti nendremis. Stogas atskišęs toli nu sienos ir paremtas stulpais, tokiu budu pasidaro

1) Straipsnis rašytas 1908 m.

plati veranda, labai malonus pavėsis karščio metą. Vienoj namų pusėj pristatyta virinė ir kiekvienas arklys turi skyrium savo žardį. Cukraus pliantacijos yra tarpe namų ir daržų.

Namai užima ketvirtą dalį viso kaimo ploto. Kada Lackmanas tenai lankėsi, buvo dvidešimts apgyventų namų, o statė dar 108. Laikui bėgant namai bus sustatyti į didelį keturkampį, o viduryj bus ke turkampas plecius. Priegtam įtaisyta dar daugybė mažesnių viešų vietų tarp namų. Cosmoj savastis pilnai komunistiška, su tuom išėmimu, jog namų reikmens arba daiktai ypatingam naudojimui, rakandai, virimo įrankiai, drabužiai ir maistas pasilieka ypatingai savčia. Pastojantis į koloniją, turi atiduoti visą turtą su minėtais išėmimais. Bet jeigu katras nori atsitraukti, jis negauna atgal tą, ką yra įdėjęs; gauna tik savo dalį pagal abeloną apskaitymą lygiai ant visų. Kiekvienas turi buti išbandytas per metus ir iki pabaigai metų negal tapti sąnariu. Kiekviens pilnametis kandidatas, prisirašydamis tur mokėti į kasą \$25 ir pusę tiek už kudukį. Jeigu paskui toks bandomas nusprendžia apleisti koloniją, jam apmoka kelionės kaštus iki Buenos Ayres; bet ne pirmiaus kaip išbuvus kolonijoje tris mėnesius. Vienašimtinė priėmimo išlyga yra ta, kad kandidatas būtų sveikas ir drutas. Murinai ner priimami. Žemės apdirbimas yra svarbiausiu kolonijos užsiėmimu, bet yra ir kitokios pramonės šakos. Kiekvienas gauna darbą, koks jam geriausiai tinka, bet iš kitos pusės užsiėmimą maino teip, kad kiekvienas tur progą išmokti tiek darbų, kiek galima. Vyriškiai privalo dirbti nuo penkioliktų, moters nuo septynioliktų metų. Nuo ištekojusių moterų nereikalauja, kad jos dirbtų visuomeniškai.

Dirbti turi vasarą septynes valandas, o žiemą aštuonias; subatos popietis ir nedėlia esti šventa. Visas pelnas padalintas lygiai tarp suaugusių neskiriant amžiaus, nelyties, vietos, nė budo užsiėmimo. Gaspadorius kiekvienų namų gauna kas mėnesis dvi kvitas, ant kurių parodyta vertė šėmynos dalies iš visuomeniško pelno už paskutinį mėnesį. Viena kvita paskirta pirkimui maisto, ir jeigu į pabaigą mėnesio nebuvo visa suaudota, kreditas dingsta, kadangi tikisi nuo kiekvieno, kad jis suvalgytų viską, kas jam leista. Kita kvita išduodama nupirkimui drabužių, muilo ir tt. Jei tas nebuna suaudota pilnai per vieną mėnesį, likučiai gal būtų pernešti į ateinantį mėnesį.

Kolonijos valdžia yra rąkose pirmsėdžio ir komisijos iš trijų. Pirmsėdis renkamas ant trejų metų, o komisijos sąnariai ant vienu metų. Renkami balsais visų kolonijos sąnarių. Augščiausia valdanti įstaiga yra viešas susirinkimas vieną sykį per metus. Balsuoja visi vyrai nuo dvidešimts pirmų metų amžiaus, teipgi pavienės moters pilnametės. Cosme yra po globa Paragvajaus, bet turi tiesią autonomijos. Nėra urėdiško tikėjimo, nė bažnyčios, sanžinės liuosybė pilna. Teisingas gyvenimas yra vienatinis Cosmo tikėjimas. Šventės yra Kalėdos, nedėlia ir diena įsteigimo kolonijos ir kiekvienas sąnarys turi dešimtį liuosų dienų per metus. Tada jis gali išleisti savo pinigus, suėdytus nuo ko kito, — paveizdan — nuo valgio ir tt.

Svaiginančių gėrymų Cosme visai nėra. Šliubas atliekamas pagal senoviškas Anglijos tiesas. Vyras gal vesti sulaukęs dvidešimts vienus amžiaus metus, o moteriškė septyniolikos metų gali tekėt. Kiekviena šėmyna turi sau namus ir dar

žą ir norint savastis priguli draugijai, šeimyna ją naudoja ir kolonijos viršininkai negalį ta kištis. Kudikiai augina mi tėvų namuose, bet draugija juos mokina, vaikai nuo penkerių iki penkiolikos, mergaitės nuo pabaigos penkerių iki šešiolikos metų. Nevedę turi namus skyrium, bet abelną valgstubj. Našlės gauna tokią pat dalį, kaip jų vyrai prieš mirimą; našlaičiai rupestingai globiami. Apie ligonius rūpinasi iš liuoso noro moters ir liga neatima jokių tiesų. Cosme išleidžia savo mėnesinį laikraštį, vardu „Cosme Monthly“, kuris yra spaudinamas draugijos spaustuvej.

— * —

Cosmo draugija yra tai kaip gyvas paveikslas vadinamos „kooperatyviškos respublikos“, prie kurios eina visų šalių socialistai, kaip prie pirmo laipsnio socialistiško surėdymo ir tvarkos.

Reikia paminėti, kad panašių draugijų jau buvo 19-ame amžiuje; jų priskaito į 60; bet visos turėjo griuti, nes aplinkui viešpataujant kapitalizmo galybei, negalėjo išsilaikyti. Neišsilaikys gal ir Cosme. Bet toks jau pamatas neišnyks, ir ant jo kada nors susitvers tvirta, didelė draugija, kuomet fabrikai, kasyklos, geležinkeliai, laivai ir tt. pereis iš privatiškų rankų į visuomenės nuosavybę, kuomet bus bendras visų žmonių turtas ir darbo įrankiai. Tada laiminga draugija jau negrius, bet sparčiai eis geryn, tobulysis ir platus po visą pasaulę, raikindama vergiją, neteisingumą skriaudas ir nelygybę.

Keleivini.

— Keliausi sau sveiks! ačiu, kad atsilankiai, — atsakau p. Keleivini ant jo atsisveikinimo, ištarto į mane N.32 „Vienybės“ ir pasikalbėjimas su

juom užbaigtas.

.....
Apie ką jis čia man dabar kalbėjo? Hm! Jeigu skaitytojas paimtų mano straipsnį N.30 „V. L.“ ir perskaitęs pažiūrėtų į straipsnį p. Keleivio N.32 to pat laikraščio — tai pamatytų, kad p. Kel. pilstė iš tuščio į tuščią. Pirmiausia mano paties sakinius apie laikraštinę kovą — sako man pačiam-gi! Paskiaus iškelimas plunksnos augčiaus už kardą ir durtuvą — nelabai nuoseklus: plunksna ir kardas bei durtuvai yra vienodai pavojingi, arba ir pirmoji daug silpnesnė už pastaruosius, žiurint keno rankose, kokiose saulygose ir prieš ką tie įrankiai buna vartojami. Baisiais yra kardas ir durtuvai rankose revoliucionierių, griaušančių despotiją, bet bauriais ir niekingais — rankose vagių, plėšiančių svetimą naudą. Plunksna per revoliucionierių raštus sujudino iš pamatų caro sostą, bet tokia pat plunksna per laiškus Butkaus, straipsnius „Žvaigždės“ ir korespondencijas kitų ponelių — drebia purvus ant daugelio ypatų. Didžiausi kraugeriai, kaip Čuchninas, Sergijus, Plėvė ir daugelis kitų — krito nuo durtuvų-peilių ir kitoniskų žmogžudystės įrankių, bet su plunksna vargu but pavykę tuos kraugerius užbadyti. Pagaliau yra dar tokios plunksnos — kurios visuomenei ne pavojingos, ne naudingos; paimkime plepalus „Saulės“, arba polemika p. Gilbaitienės su „Kovos“ redaktorium (ir p. Keleivio su p. Lušnakoju! Red.).

Ką p. Kel. norėjo pasakyti, pridurdamas nutarimus Amerikos Socialistų susivaziavimo prie kalbos apie galę plunksnos — sunku suprasti. Nors teisybė, savo pirmąjį straipsnį aš rašiau neperskaitęs visų nutarimų II susivaziavimo L. S. P. A., bet dabar tuos nutari-

mus peržiūrėjęs — niekur ne užtėmijau, kad susivaziavimas būtų svarstęs, ar ką nutaręs apie galę bei ypatybes metalinės ar žąsinės plunksnos. Bet ką čia žmogus suprasi tuos augštus p. Kel. sakinius! Juk iš viso jo straipsnio matyt, kad p. Kel. kiaurai mane griešną permato ir dar už manęs mato kokius ten šešėlius (tu Dievulėli, tai akys!). Už tai ir rašo tokius rebusus. Savo straipsnyje padarė tikrą šiupinį-mutinį: kalbetojus sumaišė su rinkėjais aukų, socialistus su atstovais draugysčių ir savininkais mitinginių salių. Prie vardų kalbetojų Dubicko, Šukio ir Bukšnaičio, kurie sakydavo (ir dabar sako) vien prkalbas apie revoliuciją, daro dydami kas aną veda ir kam reikalingos aukos — p. Kel. pripina vardus Zakaraucko, Liutkevychiaus ir Draugelio, kurie kaip gyvi niekad niekur prakalbų nesakė ir nesako. Toliau p. Kel. pripažįsta, kad dėl išspaudimo ašarų iš sausų akių Brooklyniečiam reikalingas toks vyras kaip Lušnakojis: matyt mano straipsnis buvo dėl p. Kel. labai verksmingu, kad davedė prie tokio persitikrinimo. Bet Brooklyniečiai moka aukauti ir su sausoms akimis: 4 d. Rugpiučio atsibuvo prakalbos ant temos paskučiausių atsitikimų Rusijoje. Kalbetojai (jų pravardžių neminėsiu, nes p. Kel. iš išgasčio prepuolą gal gauti; bet kalbėjo ne viršminėti vyrai) labai gražiai nurodė darbinį padėjimą Rusijoje ir Lietuvoje ir kvietė visuomenę prie rėmimo revoliucijos aukomis. Klausytojai sumetė suvirš 40 dol. ir tos aukos vėl bus nusiųstos, nesiklausiant jokių keleivių, L.S.D. Partijai ir publikoje, reik tikėtis, kad tas aukas dalinti, ar skirstyti, nekils joki ginčai: ji aukaudama jau žinojo ant ko ir kam duoda.

Įdomiausia yra Keleivio to.

straipsnio užbaiga: jis, Keleivis, kalbėdamas apie save, rašo — kad neketinas grįžti į tą dvikovą, nes „suprantama kova yra sunkesnė už žibinimą bažnyčioje žvakių ir giedojimą lenkiškų gadžinkų“ (!!!). Išrodo, kad p. Kel. metęs dvikovą eina prie lengvesniojo darbo — žibinti žvakes ir giedoti lenkiškas gadzinkas! (P. Keleivio norėta kas kita pasakyti, bet kadangi plunksninė kova sunki, tai dėlto teip ir išėjo. Dėlto čia išleidžiame tolesnius p. Lušn. išvadziojimus ir užbaigiam tą „polemiką“. Red.).
Lušnakojis.

Lietuviai Afrikoje.

Iš Johannesburgo. Transvaale, pietinė Afrika. Panas „Muzikelis“ P. Pelickis „Vien. Liet.“ N.20 rašo apie čionykščius lietuvius, negandaudamas, kad jie pasidalinę į dvi partijas: „aristokratų“ ir „muzikelių“, ir sako: „skauda širdį tam, kas turi jausmus“. Tik kodėl, tamista, nenurodei, kuriems širdį skauda ir kas turi jausmus, ba sau to, tamista, negali pripažinti, dėlto, kad dėl Lietuvos tamistos jausmai yra suvisu atšalę, per tai ir širdį tamistai vargiai gali skaudėti; nes kas Lietuvoj budams turėjo šiltą vietelę, tokią, kuri nebuvo Lietuvai palengvinimu, o tik slopinimu, ir iš kur reikėjo išbėgti ne už pagirtinus darbus, — tai vargiai tokiam gali jausmai atbusti dėl Lietuvos... Tamista sakai, kad lietuviai Johannesburge gyvena, kaip gyvuliai be piemenio, nenorėdami vienas kitą pažinti. Dėlko nesupazindini, dėlko neesi tuo „piemeniu“? Matyt norėtum tuos „muzikelius“ ganyt, bet pas lietuvius neturi užsitikėjimo... Taigi rodyčiau pirmą užsitarnauti tą užsitikėjimą, o paskui eimanuot, kad kas ką skriaudžia ir giinti nuo

Auksakasiai ir amatninkai tai esą „aristokratų“ partija, o prasti darbininkai vadinasi „muzikėliais“, kuriuos anie skriaudžia ir niekina. Pats p. Pel. Lietuvoj buvęs ponaičiu, o čia auksakasiu, matomai priguli prie „aristokratų“ ir dėlto neteisingai pasivadino „muzikėliu“. Turiu pasakyti, kad skirtumas tarp „aristokratų“ ir „muzikėlių“, — p P-ko išmislytų, — yra tas, kad pirmieji mažiau lanko barus arba karčiamas, ir sveikus veidus užlaiko, o antrieji daugiau lanko karčiamas, o kaip kada ir veidus apsidauzo. P. P. rašo, kad čia susitvėrė dvi draugystės. Aš nieko nerašysiu apie dvi, ba tik prie vienos priguliu — prie D. L. K. Vytauto Dr-tės, ir žinau apie jos stovį. Mūsų D-tė kaip įsikūrė, neturėjo poros dešimčių sąnarių, o dabar jau turi apie tiek ir juo tolyn, juo dauginas sąnarių skaitlius. Ir p. P. neturi sarmatos teip meluoti, sakant, kad draugystė nyksta ir tai dėlto, kad „aristokratai“ komitete. Juk tamista gerai žinai tą, kad iš pradžios bemaž ką ne visi sąnariai buvo komitete, o man rodos, kad ir tamista esi tame komitete. Ne tiesa, ką sakė, kad konstitucijos nepildo. Visi reikalai ir nutarimai yra vedami kaip konst. rodo. Mūsų draugystė teip tvirtai laikos, kad nereik geriau, ir sąnariai yra užganėdinti. Teisybė, ligšiol negalėjom aukauti tautiškiems reikalams iš draugystės izdo, ale tik aukavom privatiškai, kiek katras išgalėjom ir ne tik dabar, bet ir pirmiau, k. a.: Paryžiaus parodai — rodos, 5 sv. sterlingų, per D. Laukutį prisiūsta į „Varpo“ redakciją; moksleiviams ir kankiniams £7-1-1, — per J. Žlabį į „Lietuvos“ red. (N. 31—1905 m.). Ir da pirmiau buvo prisiūsta per D. L., — tik nepamenu kiek ir kada, — moksleiviams ir kankiniams. O dabar vėl

paskutinį sykį revoliucijos naudai £9-0-0 — per D. Laukutį į „Liet.“ redakciją, tik nepamenu, kuriam numerij, apie pradžią balandžio šių metų (tik nežinau, kodėl nepaugsino aukautojų pravardžių, ba tas prigulėjo padaryti). — Taigi p. P. neteisybę sako, kad dar nedavėm nė skatiko tautos reikalams. Ar ne apie save tik p. P. kalba?.. Labai norėčia žinoti, kiek tamista esi paaukavęs su tais savo „muzikėliais“? Taigi, kol tie tamistos jausmai ir širdies skaudėjimas dar nepraėjo, tai prie tos progos aukauk tėvynės reikalams, revoliucijos naudai, o tada ir daugelis tamistos sėbrų — „muzikėlių“ seks tamistos paveikslą.

Liepos 2 d. 1906 m.

D. Laukutis.

Amerikos Kankiniu Komitetui.

Gerbiameji! nežiurint į mūsų prašymus ir atsišaukimus į Amerikos visuomenę, pinigų kankinių reikalams visiškai ne begauname iš Amerikos o pinigų reikalas yra labai didelis, nes neskaitant iš senovės ir naujų kalinių, kurių nebeturim kuo bešelpiti, mes priversti buvome pridirbti ir skolų nemaža, kurias reikia sugrąžinti, o ko tačiaus mes patįs neišsigalime iš savo tuščios kasos jokiū budu padaryti.

Mūsų kasos stovis visiškai paaiškės tik iš antrosios šių metų apyskaitos, kur bus paduotos pilnos žinios, tuo tarpu norime nurodyti tik mūsų kasos stovį Suvalkų gubernijoje. Ten tapo surinkta ant vietos 115 rb 13 kap. ir iš mūsų kasos nusiūsta 180 rub. taigi viso labo įplaukų buvo kankinių reikalams 295 rub. 13 kap. Išleista gi buvo Kalvarijos kalėjimui 629 rub. 40 kap., Suvalkų kalėjimui — 356 rub., Senapilės kalėjimui 234 74 ir

kalinių šeimynoms sušelpiti 59 rnb. 50 kap., taigi viso labo išleista Suvalkų gub. 1279-64. Tokiu budu pasidaro Suvalkų gub. deficito 984.51 (1279.64 — 295.13). Yra dar deficito ir kitur, bet lig šiol dar neturime galutinai suvestų žinių, jos bus paduotos, kaip jau minėjome, antrojoj šių metų apyskaitoje. Čia, ant vietos, mes darėme ką galėdami kankinių pašelpimui. Mes tikimės, kad Amerikos lietuviai, kuriems lygiai kaip ir mums rupi mūsų krašto ateitis, neapleis dar ir šį kartą mūsų ir, supratę mūsų padėjimą, šoks mums į pagelbą viešam ir bendram mūsų krašto labui. Reikalinga mums kuogreičiausia pagelba ne tik skoloms išmokėti, bet ir tolesniam kankinių šelpimui.

Teikitės mūsų šitą laišką pranešti Amerikos visuomenei ir bukite teip geri pasirupinti, kiek galėdami, greitesniu mūsų „Kankinių kasos“ sušelpimu.

Su tikra pagarba

„Kankinių Kasos“ Komitetas.
Lietuva. 21. VII. (3. VIII)06

P r i e r a š a s. Šįmet, atsi radus Lietuvoje didžiausiam politiškų kankintinių skaitliui, Amerikos lietuviai suvis pasiliovė dėję kankintiniams aukas. Jie jau suvis užmiršo apie tai, kad jų broliai, kurie tėvynėje kovojo už politišką savo krašto tiesas, šiadien beveik visi yra sukimšti į kalėjimus ir kenčia kobiauriausią vargą. Daugelio iš jų pasilikó varge ir šeimynos, nes maskolių valdžia išnaikino jų ir turtus, kokius jie ten turėjo.

Mes, kankintinių komitetai jau daugel kartų apie tai Amerikos lietuviams pranešėme ir kartu meldėme skubintis su aukoms, bet jie ant to atydos beveik visai neatreipė. Kankintinių kasa jau išsitušlino ir nėra iš ko toliaus šelpiti — nuvargusius ir išbadėjusius kankintinius. Todėl dar kartą

atsišaukiame į visas lietuviškas draugystes, rengėjus prakalbų, lošimų, apvaikščiojimų ir į Amerikos visą lietuvišką publiką kur tik galima koveikiusia rinkti kankintiniams aukas ir siūsti ant mūsų kasieriaus p. J. J. Paukščio („Vienybės“ leidėjo) vardo.

Užprašom ir kitas redakcijas šiuodu raštelius perspausdinti.

„Amerikos Kankinių Komitetas“.

Isz Didz. Britanijos. Glasgow.

Pastaruojū laiku kun. Ciurbekis atkeliavo į Glasgową ant dievmaldystės ir apreiškė žmonėms, kad čia Glasgowe kokia ten mergina esanti be jokios vieros ir norinti eiti į katalikes. Taigi tam tikslui ragino rinkti aukas ir prašė, kad aukautų po kiek kas išgali ir pasakė, kad kitą kartą atkeliavęs apkrikštys. Pora lietuvių perėjo per lietuviškas šeimynas ir surinko 4 svarus su viršum. Minėta mergina turi 16 metų amžiaus, paeina iš anglų protestonų, turi tėvą ir motiną, nemoka lietuviškai. Liepos 8 d. mūsų kunigas apkrikštijo ją. Klausimas kodėl anglai katalikai to nepadarė? kam mes turim svetimtaučiams aukauti? ar mes neturim gana savo tėvynėj nuskriaustų kenčiančių našlių ir siratų? Dagi po krikštui išeinant iš bažnyčios minėtos mergitos motina keikė ant šventoriaus visus lietuvius. Toks kunigas netik ant savęs paniekinimą užtraukė, bet ant mūsų visos tautos... Ir kas iš tokios katalikės išeis? Pasitaikys vaikas anglas protestonas, ji ištekės ir vėl bus nekatalikė.

Tą surinktą sumą tai nežinia kur dėjo. Bet turbūt ji išėjo ant tam tikro baltiaus, kurį pareugė pas K. Lukoševyčių, o kuris tęsėsi iki vėlybų išnaiktų,

atkreipdamas savo triukšmingumu atyda anglų, ypač vaikų. Mat buvo muzykė,—dvi smuiko ir armonika,—šokiai, klykavimai įkaitusių nuo alaus ir degtinės. Kunigas balių apledo apie 11 val. vakare, o jo parapijonai ir parapijonės kiti atsirado anksti rytą... Kun. Č. per balių metę į savo skriblių 5 šil. naujai katalikei rinko aukas ir taip surinko per du svaru, kurie matomai patilpo jo paties kišenin.

Daugmatis.

Politiškos žinios. Maskolijos revoliucija.

Šią savaitę zuvo nuo revoliucionierių rankos keli valdžios stulpai. Subatoj buvo pasikėsinimas ant ministerių pirmininko Stolypino, kuris žadėjo viską „nuramyt“ ir sugrąžint senąją Maskolijos tvarką.

Stolypinas linksminosi, ba liavojo su svečiais savo rumuose. Keturi revoliucionieriai persirėdę į aficierius atėjo pas jį su kokiais reikalais. Stolypinas jų neprisileido. Jie, matydami, kad gal pakliūt nieko nepadare, tuojaus metė bombą, kuri taip smarkiai truko, kad kone pusę namų sugriovė ir užmušė ir sužeidė apie 50 ypatų, Stolypino svečių. Pats Stolypinas paspėjo pabėgt... liko tik lengvai pažeistas.

Tarp tų garbingų biurokratiškų svečių, kuriuos patiko tokia netikėta o baidi „Dievo rykštė“, tapo užmuštas janarolas Zametin, buvęs susinešimų viršininkas laike karės su Japonija, policijos viršininkas Stein, kurs buvo saugotoju Tauridos rumų, kuomet ten buvo susirinkusi caro duma. Stolypino duktė sunkiai sužeista, o sunus trejų metų visai užmuštas.

Subatos naktį Peterhofe (šalyj Peterburgo) jaunas mergina

nušovė janarolą Min'ą, Semenovski'o gvardijos pulko viršininką. Šovė ji į jį penkis sykus iš automatiško revolverio. Revoliucionierė sugauta pasisakė esanti Socialistų-Revoliucionierių Partijos „Kovojamosios organizacijos“ sąnare, bet vardo nesisako.

Odesoje teipgi subatos vakare viena mergina metė bombą į žinomą kraugerį gen.-gubernatorių Kaulbars'ą, bet niekas nebuvo sužeistas apart jos pačios. Ją ir kitą merginą, po draug ir vieną studentą areštavo.

Nežiurint ant to, kad iš visur grėšia bombos, caras ir visi didžiunai turėjo tiek drąsos, kad panedėlyj buvo ant jan. Mino laidotuvių Peterhofe.

Panedėlyje tapo užmuštas Varšavos miesto kariškasis valdonas von Liarliarski. Janarolas Ryman važiuojant iš Peterburgo į Varšavą apimti jam naujai paskirtą gen.-gubernatoriaus vietą, Lugoje buvęs užpultas revoliucionierių, bet tikros žinios nėra.

Peterhofe parke buvo pasikėsinimas ant barono Stahl, kuris panašus į Trepovą; tai antras pasikėsimas, kur kitus janarolus priima už Trepovą (neseniai taip zuvo jan. Kozlovas).

Daugelis aficierių, kurie turi barzdas, nusiskuta jas, kad nebutų panašūs į Trepovą!

Pas Stolypiną zuvo teipgi jo svečias kunigaikštis Nakasidze, kuris buvo išmislijęs panaudoti apšarvuotus automobilius priešais revoliucionierius. (Su tais automobiliais lėkdavo caro tarnai į susirinkusias minias saudydami ir suvažinėdami daugybę žmonių. Į juosgi šūviai per šarvus nepereidavo, tik bomba galėtų sudraskyt). Teipgi zuvo M. Busel, spaustuvės savininkas, kurs buvo prašyti Stolypino, kad leistų vėl atidaryti spaustuvę, kurią uždarė už išspaudinimą Vyborgo manifesto

Mazesnių aficierių ir policijos tarnų negalima nė suskaičiuoti kiek zuvo įvairiose vietose šią savaitę. Ypatinga, kad zuvus tiems janarolams nieks neišreiškia pasigailėjimo; net konservatyviški laikraščiai, kaip praneša telegramas, nepasibiaurėjo, nepasipiktino iš pasikėsinimo ant Stolypino gyvaties; išreiškę neva sąjausmą, bet tuomi tik pridengę užsigandinimą. Tik valdžios organai „Novoje Vremia“ ir „Rossija“ purškia ant revoliucionierių ir teroristų, vadindami juos „draugijos priešais“ ir „tvarkos ardytojais“.

Isz Amerikos.

Bankininkas Stenslandas sugautas.

Paul Stensland, pabėgęs iš Chicagos „valstybės bankos“ prezidentas, tapo policijos sugautas mieste Midway, B. C. Midway'aus policija gaus, turbūt, 5 tukstančius dolerių, paskirtus už minėto bankininko sugavimą. (Tokią dovaną paskyrė susidraugavimas „Chicago Clearing House“).

Stoka darbininkų, kaip praneša laikraščiuose visokių kompanijų agentai, arba ir korespondentai, apsiereiškia vakarinėse Amerikos valstybėse, o labiausia San Francisco mieste, kurs po žemės drėbėjimui visas naujai atstatomas. Rašo, kad uždariai ir algos labai dideli. Teipgi reikalaujama darbininkų Pittsburgo prie geležinkelių. Tiems visokiems pranešimams labai galima tikėti; darbininkai tur labai apsižiūrėti, kad nuvažiaų neįpultų į vargą. Kol patįs darbininkai neturės savo Darbo Biurų, tol jokiais kapitalistų tarnais negali jie užsitikėti.

Pasikėsimas ant traukinio.

Springfield, Ill. Rugpjūčio 22 d. du sykiu buvo bandyta kokių šelmių numesti nuo štangų pasażierinį traukinį (turbūt, kad paskui galėtų pasiplėsti). Sugavo du armėnus: Charles Kanarin ir Mertick Tutupian, kuriųdu sakosi atvažiaų iš New Yorko. Juodu buvo padėję ant štangų geležis taip, kad trakinyš užėjęs būtų turėjęs išeit iš vėzių, bet darbininkai pirm laiko tą pamatė ir pavojų prašalino.

Pilietiškų popierų padirbėjai.

Slaptosios policijos (detektyvų) biuras Philadelphijoje susekė gaują šelmų, kurie padirbdavo pilietišką popierą ir parduodavo atvažiauvusiems svetimtaučiams. Žinoma, tos popieros, už kurias imdavo \$2—\$150, neturėjo vertės. Tokius prigavikus pirmiausiai susekė Wilmingtone, Del. Jie prigaudinėjo daugiausia lenkus, lietuvius, švedus ir italus.

Miesto sukaktuvės.

Connellsville miestas (Pann'a) šį mėnesį apvaikščiojo 100 metų sukaktuves nuo savo įsikurimo. Apvaikščiojimas tęsėsi tris dienas. 17 dieną vakare beleidziant visokias ugnis tapo dvi ypotos mirtinai sužeistos ir daugelis šiek-tiek apdege nuo trukusių augštyje raketų.

Užžemės suktybės.

Kongresmonai Binger Hermann ir J. N. Williamson valstybės senatorius F. P. Mays ir keli mazesni ponai yra kaltinami už sutarimą nusukti nuo valdžios apie 200,000 akurų žemės, įvairiose valstybėse ir teritorijose. Byla jau prasiėjo Portlande, Oregon, rugpjūčio 21 d.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Eedwardsville, Pa. Rugpiucio 8 d. buvo viešas susirinkimas, su prakalboms ir deklamacijoms. Susirinkimą atidarė V. Basanavyčius. Kalbėjo J. Baltrušaitis iš Plymouth'o apie tai, iš ko kilo kapitalistai ir kaip jie darbininkus pavergė, ir ką mes turim daryti, idant atgauti savo tiesas. A. Žagaras aiškiai darodė caro šunybes ir kaip prieš sukilusius darbininkus jis turėjo nusileisti ir išduoti manifestą ir darodinėjo kaip revoliucionieriai kariauja; ragino duoti jiems pagelbą. F. Živatkaukas iš Scrantono nurodė kaip turėčiau neadboja ant darbininko sveikatos ir gyvasties. Dr. Želvienė aiškino vargdienų padėjimą ir ragino kiekviena darbininką paremti socializmą. Dekliamavo eilės: P. Jasaičiūtė J. Jasaitukas, vietiniai ir Koliūtė iš Wilkes-Barre. Magdė ir Marė Basanavyčiūtės kolektavojo aukas revoliucijai. Iš viso surinkta \$7,56, skiriam L. S. D. P. pasiuntėm „V. L.“ redakcijai, nuo tikiėtų apsimokėjus kaštus, atliko viso labo \$9,31. Vardai aukavusiųjų ne mažiaus kaip 25c. yra pagarsinta (žiūrėk toliaus. Red.)

Brooklyn, N. Y. Rugpiucio 5 d. atsibuvo čia susirinkimas S. L. L. Draugams susirinkus, pirmsėdis atidarė susirinkimą ir tapo apkalbėta daug naudingų ir svarbių dalykų. Teipgi tapo išrinktas naujas komitetas iš šių ypatų: prez. Petras Naujokas, kasier. P. Stankevičia,

Sekret. B. Vaivoda.

Riverton, Ill. Rugpiucio 12 d. atsibuvo krikštynos pas Fr. Bagdoną, kur mūsų susirinkęs mažas burelis, nutarėm parinti aukų revoliucijai, nes dabar yra labai reikalinga pl-

nigiška pagelba. Mūsų broliai lietuviai, mūsų brangioj tėvynėj, lieja savo kraują ir aukauja savo gyvastį, už žmonijos laisvę ir gerovę, — mes Rivertoniečiai girdėdami tokį blogą padėjimą mūsų tėvynėj, o negalėdami stoti į karę su caro valdzia arba į revoliuciją ir aukaut savo gyvastį už laisvę, aukaujam nors savo centus. (Aukautojų vardai kitoj vietoj. Red.)

J. Bataitis.

Worcester, Mass. Liepos 22 d. Liet. Ukėsu Kliubas laikė savo susirinkimą. Pirmsėdis užklaušė, kur yra Nikodemus Vilkas, kuris buvo išrinktas prižiūrėti kliubo rūmus per pereito menesio susirinkimą. Vienas draugas pasakė, kad keliom dienom atgalios pagavęs Vilką už vuodegos, bet vilkas išsitraukęs vuodegą nubėgo nežinia kur, išsinešdamas 24 dol. L. U. K. turto. Pranešu visuomenei, kad apsaugotų nuo tokių Vilkų.

J. G.

New York, N. Y. Po ilgo tylėjimo mūsų miesto lietuvių, dabar jau miela pažiūrėt, kad jau pradeda ši-tą veikti.

Neperseniai atsidarė lietuviška mokykla po Nr. 544 W. 49 str. kur lietuviai susirenka prasilavinti, (bet ne visi lietuviai susireka). Daugiausia eina lavinimasis ir mokinimasis apie United States (Jungtinių Valst.) tiesas. Gana daili proga atsitaiko lietuviams pažinti šios šalies tiesas, ir ne kuri laiką uždyką bus gaunamas mokslas. Nepraleiskime geros progos, o kitą tokią kazi ar sulauksim.

Liaukša.

Pajieszkojimai.

Pajieskom J. Gegžno išleistojo „Vaito Piršlystės“ gyvenusio Brooklyn, N. Y. į „Viešnybes“ redakcijai.

Anselio pabudimas.

Parašė D. Eisman.

(Tasa.)

IV.

Teip, — pramurmėjo aficerius. Jo mėlynos akys visai užsiūnė, nusšypsojimas ant jo viršutinės lupos pasidarė aiškesnės. — Teip, — atsiduso jisai. „Haidučenko, atvesk jį čionai!“

Policijantas žiauraus veido, su ilga juoda barzda, paėmė Anselį už rankos ir privedė prie stalo.

— Matyt jam reik tiesų... žmogaus tiesų! —

Aficeriaus šypnelėjimas išnyko. Veidas jo buvo šaltas, rustus. Pakilo, užsimojo su ranka kaip tik galint ir su visa pajiega smogė Anseliui per veidą.

Baisus, nežmoniškas spiegiimas, kokį galima išgirsti tik Maskolijos kalėjime, atkreipė visų atydą į Miną.

Mina šoko prie stalo; bet negalėjo prisiartinti nė ant sprindžio. Dvidešimts geležinių pištų, trumpų ir stiprių, įsimeigė į jos kūną, į rankas ir laikė ją dručiai.

Viskas nutilo. Teip buvo tylu, kad girdėt buvo puolimas popieros ant grindų. Toje tyloje buvo girdėties tykus, bet tvirtas balsas:

— Buk drąsus, Anseli, buk vyras!

Rodėsi lyg sunkus akmuo but sulaikęs aficeriaus ranką, kurią jis buvo pakėlęs, kad suteikti naują smugį. Jis nuleido rankas. Atsikreipė prie merginos; su gabumu prigimtos niekšystės ir įpratusia akis patyrusio policijanto, jis pamatė, kad užėjo ant uolos.

Priešai tokį susipratimą, tokį išdidumą jis gerai žinojo, kad policijanto kumščia turėtų sutrupėt kaip grūntas į granitą. Anselis stovėjo ramiai, truputį sulenkęs savo tiesiąją ranką. Šiuo kraujo stovė-

pasirodė žemiaus ausies. Jo sąmonė rodos buvo pranykusi, ir jis nežino jo kas aplink dedasi. Jis neišblyško labiaus, kaip pirma, bet jame nebuvo jokių gyvybės ženklų.

— Anseli, buk vyras! — Šiuo mi tarpu žodžiai buvo ištarti aiškiai, garsiai ir tvirtai.

Kovriga ištiesė savo kaklą pirmyn pažiūrėjo į merginą ir patraukė pečiais nepagirdams. Paskui jis, užsigrįžo nuo jos ir atsiduso. Kad paslėpti savo atsidusimą, jis ėmė garsiai kvėpuot. Kiti policijantai riogsojo kaip stovylos su savo kardais ir revolveriais, laukdami paliepimo.

Paliepimo nebuvo. Į to vietą aficerius sulenkė savo kojų ir staiga ją ištiesė su tokia pajiega, kad Anselis, kuriam pataikė į šlaunį, išsitiesė ant grindų, o galva atsimušė į suolą.

— Ei, laikyk mane, nes puol, — nusijuokė Haidučenko, spirdamas Anseliui į veidą: — Kelkis tu, geltonoji saugėla!

Anselis gulėjo nesijudindamas, tyliai dvesuodamas. Kraujas tekėjo netik iš smilkinio, bet teipgi iš veido, nosies, ir ant žemės aplink jo galvą tuo pasidarė bala kraujo.

— Ar aš tau nesakiau, kad kelk? — Tarė Haidučenko stverdamas Anselį už plaukų, ir pakratė išpradžių į kairiąją pusę, paskui į tiesiąją, paskui vėl į kairią, teip, kad išrodė, lyg but norėjęs nutraukti galvą nuo pečių, kaip rauna ropę iš žemės.

— Duok pakajų — tarė jam aficerius. Jis nuėjo už stalo ir atsisėdo. Jis nežiūrėjo į Miną. Rodėsi, jog visa jo atyda buvo nukreipta į plaukštą popierių ant stalo. Bet paveikslas merginos, baltos iš neapykantos, stovėjo aiškiai prieš jį. Tas veidas aiškiai jam kalbėjo, kad jo policijantiška kumščia neturėjo galybės, ir kad jis nieko negalėjo išgauti nuo kalinių, kaip tik prakėkimą.

— Aš tave pakarsiu, šunie,
— pramurmėjo Haidučenko,
spirdamas Anselį šiuom sykį
šoną, ir su gailėsčia, kad tur
duot pakajų, pasitraukė mur-
mėdamas į šalį.

— Teip... Aa... Gerai...
— beveik nusišypsojo aficie-
rius. — Kumščių jūs nebijot...
nebijot... Gerai, aš pavaišysiu
jūs kitaip. Iškrėskit ją!

Keleta porų rankų sugriebė
merginą. Jie traukė ją į vieną
pusę, paskui nustumė į vidurį
kambario artyn aficeriaus. Su
nervišku greitumu jų rankos
bėgiojo po kuną. Sunkios
kojos trepsėjo, šobles skambė-
jo, aficerius sunkiai kvėpavo.
Visi buvo užimti krata. Visi
dirbo. Kiekviens norėjo pa-
rodyt savo darbštumą. Tik
viens geltonasis Kovriga sto-
vėjo šalyje nuo draugų, neda-
lyvaudamas tam darbe. Jo
veidas buvo liudnas, pilnas
nusiminimo. Jam kas nors
buvo negerai. Jis žengė pir-
myn ir tarė garsiai:

— Iškrėsta gerai; ją iškrėtė
gerai.

Aficerius nusistebėjęs pa-
žiūrėjo, į unterį.

— Ne, negerai iškrėsta. Reik
krėst geriaus. Na, judinkis.
Ko tu čia stovi? Krėsk, Kov-
riga.

Kovrigos akys pasidarė dar
neramesnės. Jis priėjo prie
merginos; jo kardas barkšte-
lėjo į stalą. Jis ištiesė abi
rankas, lyg kviesdams ką prie
savęs.

— Nagi, judinkis.

Su nuolankumu jis iškrėtė
merginą stropiai iš pryšakio,
uzpakalio, visur. Jo rankos
apčiupinėjo jos pečius, kruti-
nę, pažastes, paskui žemyn iki
kūrpių.

— Nusimk jėgę.

Jis užkišo pirštą už jos api-
kaklės ir atsegė su pagelba
nyščio. Paskui atleido kitus
šis knypkius; tuomtarpu
Haidučenko, laikydamas už
rankovių, nuėmė jėgę ir ap-
nuogino pečius, krutinę, ran-

kas, ploną, mazytes rankas.

— O, kokį! — nusijuokė
Haidučenko. — Tik skura ir
kaulai.

Aficerius nusijuokė: — Tu
nori vis tik stambių. Iškrės-
kit dabar gerai.

Mina sudrebėjo. Dideles
kietos rankos Haidučenko pa-
lindo po jos maškiniais ir ap-
glėbė jo liemenį.

— O, Dieve, ir tu gali but
rami... — suvaitojo Anselis.
— O Dieve, ir tu gali tylėt?

V.

Tuom tarpu Kovriga nuavė
Minos kurpes. Jis avė po vie-
ną ir pastatė šalia savęs.

— Tu geriaus pakratyk jas;
pažiūrėk, kas yra viduj—sar-
kastiškai užtemijo aficerius.
Kovriga išlėto pakėlė vieną
kurpę, apvertė padu į viršų,
pabarškino su ranka. Įkišo
ranką į vidų, pagraibstė išlėto
aplinkui. Tą pat ceremoniją
jis atliko su kita ir tarė abeju-
tišku balsu:

— Ner nieko.

Jis atsiklaupė, pakėlė Minos
drabužius, atidengė kojas ilgo
se, juodose pančiakose. Nu
traukė vieną pančiaką ir pra-
dėjo traukti kitą.

Staiga spiegame, baisenis
už Minos spiegame pripildė
kambari. Anselis bandė išsi-
liuosnot iš nagų trijų polici-
jantų.

— Nemuškite — tarė aficie-
rius: — Nemuškite. Verčiau
tegul prisiziuri ir prisiklauso.
O ką, Haidučenko, ar mergai-
tė minkšta?

Begėdiškai mirktelejęs ir
spausdamas jos gryną krutį
savo purvinoms rankoms, Hai-
dučenko ištarė keistu, dre-
bančiu balsu:

— Jūsų mylista, yra daug
riebesnių. Tos man geriaus
patinka....

Riksmas išiveržė iš Minos
krutinės. Ji ėmė priešintis,
visa savo esybe, kojoms ir ran-
koms. Su kija ji spyrė Kov-
rigai į krutinę. Užtaikė teip
smarkiai, kad tas parpuolė ant
grindų.

— O tu kalės dukra! — už-
griaudė Haidučenko, pakelda-
mas kumščią.

— Nemušk — įsimaišė afi-
cierius: — Neturit ją mušt.

Ir atsikreipdamas prie An-
selio ir šypsodamasis jis tarė:

— Matai, ir tie žmonės sako,
kad tavo sugulovė nėra skani.
Kam gi tu išsirinkai tokią pra-
kaulę? — Policijantai gardžiai
nusijuokė.

— Pažiūrėkit kaip reik, gal
iš kitos pusės ji riebesnė.

Merginą pasuko, parmetė,
pakėlė ir vėla parmetė. Ją
pasodino, vėl parbloškė. Pas-
kui jie ėmė ją su kumščiams
badyt lyg minkydami duoną.
Pliauškė, kas tik jiems užėjo
ant liežuvio, kalbėjo jai zo-
dzius, kokius tik jų žvėriški
instinktai jiems diktavojo. Jie
kalbėjo, kad da aršiaus įerzinti
tuos instinktus... Nekal-
tas, kudikiškas kunas, jo gro-
zybė, gracija pripildė tamsias
policijantų širdis gyvulišku
užsidegimu. Jų jautrumas
buvo sukeltas minčia, jog gali
suteršti tyrą nekaltybę, pa-
minti ją po kojų ne skyrium
ir slapta, bet viešai, draugėje.

Minos drabužiai buvo su-
draskyti ir valkiojosi ant grin-
dų. Ant jos buvo tik vieni
maršciniai. Suprasdama, kas
darosi ir drebėdama visais savo
nariais, ji parpuolė ant suolo
lyg mirtinai sužeista. Jos
plaukai siekė žemę. Marški-
n'ai susiglamžė, apnuogindami
kelį. Mergina nesidengė, ne-
galėjo apsidengti, kad ir but
norėjus... O septyni polici-
jantai su ilgais juodais švar-
kais, septyni pasiutę žvėrys
stovėjo aplink, sunkiai kvė-
puodami; akis žibėjo žiauriai
ir jų baisūs žandai nerimo.

Haidučenko pašoko pirtau-
tinis. Umū laiku jis nusimete
kardą ir ėmė rėdytis.

— Tu jau visai neturi kan-
trybės, — nusijuokė aficerius.
Tu perkarštas jaunikis. Ir
nori buti pirmutinis, ką?

Haidučenko pasitraukė at-

galios sugėdintas. Iš rankos
išpuolė diržas ir kardas: — Ne
— murmėjo jisai: — Jūsų My-
lista, zinoma, busi pirmas. Męs
— paskui jus...

— Katrą nori už pirmą vy-
rą? — klausė aficerius, atsi-
kreipęs į Miną: — Išsirink.
Visi vyrai pirmos kliasos. Busi
tikrai užganėdinta.

Paskui atsikreipė į Anselį.
Jie visi tuo ims šliubą su tavo
mergina. Jie jai duos „žmo-
gaus tiesas“. Teip kad jeigu
tu juos palaimintum Biblijos
žodžiais, galėtū buti šventas,
nepertraukiamas susijungimas
ant amžių amžinųjų,—amen.

(Pabaiga bus.)

Szuo ir gaidys.

Gaidį šuo prisilemeno,—
Sako: brolau, duok man pe-
no.

Gaspadorius tas begėdis...—
Trečia diena aš neėdęs.
Tau duod' žirnių, duod'
aguonų,

O man gailis juodos duonos.
Jis man nieko ėst neduoda,—
Lak tik pamazgas iš puodo!
Dabar tarsiu — nors su gė-
da:—

Alkans budams kitą edą...
Labai alkstu... Ką daryti,—
Kiba tave reik draskyti!...
Gaidis šituos žadzius girdi
Ir tas jam jau ne į širdį;
Mislina jis—ar čia rėkti,
Ar nuo to šunies reik bėgti.
Nuo šuns bėgti — trumpas
laikas,

Reikia gintis kolei sveikas;
Nuo šuns gintis—mažas vie-
kas,

Apsileisti teipgi griekas!
Tarė:—Brol' susimylėkie!
Man šeimynos pas'gailėkie...
Nedarykie tu man skriaudą,
Tau atnešiu gerą naudą.
Pas'gailėk tu man vaikelių.
Kiaušinius zinau vištelių—
Meiliai tave papenėsiu.
Tik, duok, akin pažiūrėsin.

Šuo sau meiliai į jį žiuri.
Gaidys šuniui akin durė

Ir pentiniais snukin kirto,
Suo ant žemės—bie, parvir-
to.

■ Gaidys sparnas suplesdėjo

□ Ir pas'kėlė tuo ant vėjo;

Atsidurė net ant stogo.

■ Čia nemato jokio blogo,

Jis ilgai į ten žiūrėjo.

Kur savo priešą nugalejo.

* * *
Čia ne baikos, nė juoks
kokis,

Tik prilyginimas tokis:

Lietuviai dabar teip daro

Lietuvoj su šunims caro.

Laisvamylis.

Atsakymai.

Glasgovo Rabinui. Korespondencija apie balių ir „dvasiško tėvelio“ peštynes nebus patalpinta.

J. Butkui. Tamistos „Acakimas Philadelphios L.S.P.A. Kuopaj“ negali but patalpin-tas laikraštyje dėlto, kad nieko viršaus nenurodote, tik at-kartojate tuos pačius užmėti-nėjimus, kurie nėra paremti jokiais faktais ir prirodymais. Tokius kriminališkus darbus užmesdami kam nors be jo-kių prirodymų, galite tik sau blogai pasidaryti. Neklausykit New York'o, New Haven'o ir Meriden'o socialistų—jie tik-rai jus suvadžioja, tokius niekus jums pasakodami; berei-kalo juos vadinat „protingais“.

Raštelį, jums reikalaujant, grąžinam.

K. M. Pundžlaliui. Apie tai, ką jus rašot, jau yra rašyta p. Povylaikos. Polemika jau užbaigta. Raštelis nebus patal-pintas.

Perdide jiega gali but silpnumu.

Mainieriai neturėtų apšleisti uniją
uztal, kad ta išlaimejo.

Su tokiu vadu, kaip Jonas
Mitchelis, šios žemės mainie-

riai, prigulintieji prie Ameri-
kos Mainierių Susivienijimo,
atsiekė padėjimą, kuris daro
garbę jų organizacijai. Buve
tikrais vergais anglių savinin-
kų, pirm unijos užsidėjimo, jie
dabar pakilo ir užėmė tokią
vietą, kad per savo atstovus
gali pasistoti su savininkais
ant lygaus laipsnio, pasikalbė-
ti su anais apie darbinus da-
lykus ir padaryti kontraktus,
paskiriančius algas ir darbo
padavadijimus ant suderėto
laiko.

Nors jau tai vien yra geras
pasisekimas, bet beto dar lai-
mėjo augštesnes algas, trum-
pesnias darbo valandas ir dau-
gel kitų pagerinimų, palengvi-
nančių darbą, sumazinančių
pavojingumą ir suteikiančių ne
prigulmybę. Jiems dabar len-
gva išvien gerinti savo padėji-
mą ir žvalgytis į laimingą atei-
tį.

Jie turėtų girtis su savo pre-
zidentu J. Mitcheliu ir kitais
urėdinkais; jie turėtų girtis
su savo unija ir su savo pasi-
sekimu, tačiau lygiu laiku ne
turėtų buti aklaish prieš savo
pareigas, kurias reikia pildyti,
nepaisant visų savo pasiseki-
mų. Ta pareiga yra tai ištiki-
kimas prisirišimas prie unijos
ir tikras pasidarbavimas padi-
dinimui jos jiegu ir sąnarių
skaitliaus.

Yra priežastys bijotis, kad
tuli mainieriai, padrasinti lai-
mėjimais, teip pasitiki ant uni-
jos, kad jau nebesirupina apie
jos sąnarystę, atsimetė nuo jos
ir suvis nepaiso apie ją. Jie
gal nesupranta, ant kokio pa-
vojaus jie išstato ir uniją ir
patį save. Jei suprastų, tai
teip nedarytų. Jų pasielgimas
yra tas pats, sulyginant, kaip
anie apsileidimai, per kuriuos
griuvo ciesorystės ir didelės
organizacijos nuo pat svieto
pradžios. Jie teipgi pasitikejo
perdaug ant savo jiegu, ant lai-
mėjimų, kad ant galo apsileido
ir apsileidus, vieton laimėjimų
sulaukė sumišimų.

Mainieriams reikia tai su-
prasti pakol dar laikas gelbė-
tis. Neturi apšleisti uniją, turi
išlaikyti jos sąnarių skaitlių,
užsimokėti savo mokesčius ir
daryti viską, idant padidint są-
narių skaitlių ir tuomi didinti
unijos jiega.

Isz visur.

Portugalijos sostapilėje, Li-
sabonoje buvo didelė demons-
tracija prieš valdžią. Demons-
trantai metė akmenimis ir ki-
tais metomais daiktais į minis-
terių pirmininką Branco vie-
nam politiškam susirinkime,
šaukdami: „Šalin Branco!“
„Tegyvuoja respublika!“ Mi-
nisteriui bevaziuojant minia
visaip ant jo šukavo ir viens
norėjo jį nušaut su revolvriu,
bet jo palydovas su savo gi-
revolveriu atgrasino užpuoli-
ką.—Portugalijoje yra karalius
ir valdininkai neatsako prieš
žmones; todėl jie elgiasi, kaip
Maskolijoje,—streikininkus po-
licija šaudo ir tt. Žmonės ypač
darbininkai savo neužsiganė-
dinimą išreiškia tankiai pana-
šiomis demonstracijomis. Pa-
vasaryj cirke, kur buvo rodo-
ma bulių kovo, minia iššvilpė
karalienę.

Aukos.

Revoliucijos reikalams.

Riverton, Ill. O. Grigiškienė,
J. Bataitis, A. Bataitienė,
F. Bagdonas, J. Butkus, J. Gil-
lett, O. Gillett P. Klenšmitas,
O. Klenšmitienė, M. Stuparie-
nė, T. Pašluosta, J. Petraitis,
D. Kasparka, J. Rush, A. Švai-
gauskas, F. Usas, A. Usas po
25 c. Smulkesnių 30 c.—\$4,55

Edwardsville, Pa. (per pra-
kalbas): P. Žernis, V. Bukau-
ckas, J. Žinaitis, K. Žukauc-
kas, D. Vyšniauckas, J. Rakic-
kas, V. Rygelis, J. Balionis, J.
Vaitkus, V. Mirkus, J. Vait-
kus, J. Butkevychius, K. Didžu-
nas, M. Basanavičiūtė, K. Mi-
kolaitis, po 25 c.; K. Eaidu-
kaitis 50 c.; J. Račyla 1 dol.

Su smulkesnėmis aukoms ir

uz įžangą surinktais pinigais
sykiu \$9,31

Plymouth, Pa. Reg. Jerulio-
nienė 50 c.

Viso labo \$14,36

Aukos Revoliucij-
jos ir Kankinių nau-
dai. Braddock, Pa. S. Da-
mijonaitis, J. Bungardas, J.
Rinkevičius, J. Peža, K. Žu-
kauckas, J. Grybas, B. M. po
1 dol.; J. Sukauckas, J. Varan-
ka, H. Kizevičius, K. Kašeta,
F. Peža, B. Rašinskas, P. Sta-
nevyčius, J. Kazlauckas, K.
Leonavyčius, J. Bilaitis po 50
c.; Mazonis, J. Gilius po 30 c.;
Vainiutė, Merkevičiūtė, M.
Leonavičienė, J. Slavickas,
Kazlauckas, Miliauckas, P.
Kaluzevičius, A. Razelevičius,
J. Vatukauckas, A. Lenkevi-
čius, M. Lewik, M. Balevičius,
M. Palauckas, V. Mokevičius,
P. Miliauckas, A. Morkunas,
J. Molūnis, A. Keišis, M. Žu-
kauckienė, P. Grigaliūnas, A.
A. Micevičius, H. Stasjulionis,
A. Kizevičius, C. Karosius, M.
Milutis, V. Vaina, D. Bajoro-
nis, B. Kundrotavyčius, K. Sa-
vickas, A. Lagunevičia, J.
Vaitkevičius, S. Proškevičius,
J. Žukauckas, V. Urbanavi-
čius, M. Vaina, J. Aliukevi-
čius, P. Šitkus, V. Špakauc-
kas, J. Galinis po 25 c. Smul-
kesnių aukų \$1,56.

Išviso yra \$23,91

Atitraukus kaštus pa-
rengimo, plekatų ir už-
saulę \$17,25

Pasilieka revoliucijo-
nieriams ir kankiniams \$6,66

Paskiriam teip:

Socijal Dem. Partijai \$3,00

Kankiniams \$3,66

7—18 priėmiau \$6,66

Theo. Dudas.

Kankiniams.

Aukos kankiniams surink-
tos (žiur. „Vien. Liet.“ N. 27)
sumoje \$90,79 arba 379 mark.,
rugpiučio 6 d. pasiųstos Euro-
pos „Kankinių Kasos“ Komi-
tetui.

Lietuviu tauta senoveje ir szilandien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

Vilniaus seimas, ratifikavojes sątaiką su Moskva, ėmėsi sudyti šalininkus Glinskio: Joną Gožtautą, liet. payzdininką ir jo brolių Mikolą, liet. arklidininką, pasodino Trakų pylin; Glinskiams uždraudė ant visados grįžti į tėvynę, o Likusieji turėjo savo pavardę atmainyti ant Lichodziejskių. Lobiai tapo paimti ant yzdo. Pagiriuose Raigrodas ir Goniadzas teko Mikolui Radivilui drauge su maršalko lazda.

Bendras seimas Piotrkove, vasaryje 1510 m., nutarė, kad did. Lietuvos kunigaikštystė drauge su provincijomis Rusijos ir Prusijos, taip kaip Lenkija, būtų mokėstis iš draugės, dėl labo visų tų šalių, kaip taikoje taip karėje. Taip gi nutarė, kad į sudus kunigijos dalykai būtina svietiški ir tarp svietiš. kų ypatų, nebutų jokių budu patraukiami.

Seimas liet. Brasėiuose, 1511 m., dovanojo kaltes šalininkams Glinskio, Zygmantas gražino Gožtautams ir kitiems savo mylistą, lobius ir urėdus. Čion su Mengli-Gireju tapo sutarta, kad Zygmantui reikalaujant jis statys 30.000 talkininkų, jeigu ans mokės kasmet po 15 000 raudonųjų auksinų. Gaudamas pinigus nuo Lietuvos ir Lenkijos, Krimo čanas tankiaus dabar engė Moldaviją, stovinčią po protekcija Lenkų karaliaus....

Našlė Elena, mirus vyrui, neteko polytiskos įtekmės ir užsiėmė rinkimu pinigų iš liet. valčių, duotu jai Aleksandro ir Zygmano. Ivanas Vosylius Ivanovyčius vienval tyrinėjo, ar ją laiko garbeje ir neskriaudžia? Žinoma, nė kunigija nė didžiunai Lietuvos prie jos prisirišimo neturėjo, ir štai 1512 m. atėjo į Moskvą skundas: Elena ketinusi iš Vilniaus važiuoti į Braslavą, kaip štai Vilniaus vaivada Mik. Radivilas ir Trakų Grigas Ostykis varu išvaziavo į Trakus, sakydami, buk ji norinti į Moskvą iškeliauti su savo visu yzdu, o iš Trakų išvežę į Birštono miestelį ir ten laiką ją nevalioje. Turtus gi nuo jos atėmę ir jos žmones išvaikę.... Ant Vosylius klausinėjimų, Zygmantas atsakė, kad jokios nevalios Elena neturinti, ir jos prašę nevažiuoti į Braslavą dėl neatvangumo parubežinių vietų. Veikia po tam į Moskvą atėjo žinia, kad Elena nevalioje numirusi, ir tai nuo nuodų, kurią žinę ypatin-gai Mikolas Glinskis platino. Žinoma tokios apliukybės prisidėjo prie padidinimo nekėsties tarp Moskvos ir Lietuvos.

Kad Totoriai ėmė siaubti Rusijoje, Vosylius patikėjo, buk Lietuva juos užsiundziusi, ir todėl su didele kariūmene 1512-13 m. traukė vajoti Smolenską. „Iki arklys mano galės eiti ir kardas kirsti, neduosiu atilsio Lietuvai“, gyrėsi Vosylius. Bet Smolenske atstovas Jurgis Salagubas gynėsi gerai, ir po dviejų mėnesių apgulimo, Vosylius, netekęs daug žmonių, turėjo atsitraukti namon; tik apirubės Smolensko nupustyjo. 1513 m. vasarą ir rudenį maskoliai vėl laikė apgulę Smolenską; tačiau miesto neįveikė, kaip nė Polockas kniazui Šuiskiui nepasidavė. Tad vasario mėnesį 1514 m. Vosylius nusiderino prieš Lietuvą ir Lenkiją su Vokietijos ciesaoriumi Maksimilijonu, kuris piktinosi, kam Jagelionas Vladislavas

kuraliavo Čechijoje ir Vengaijoje, ir kam Zygmantas 1512 m. apsivedė su Barbora, seserimi grovo Jono Zapolyi, rimto Habsburgų nedraugo. Maksimilijonas iš Lubekos pasiuntė į Moskvą tuntą pestininkų, ginklus ir keletą Italų ir Vokiečių, patyrusių drutvietes apgulinėti, o Šleinitz agentas Glinskio, samdė kareivius Vokietijoje, Silėzijoje ir Čechijoje.

Dabar Glinskis žadėjo paimti Smolenską, tą raktą į visą Lietuvą, ir nauja karžyga tapo išrengta vasaros mete. Smolenskas gynėsi smagiai, nors į jo murus šaudė su akmėninėmis kulkomis, švinu aplietomis. Tuomi tarpu per paprakus mieste Glinskis įgyjo šalininkus, kurie ėmė reikalauti, kad miestas pasiduotų maskoliams; Salagubas, pamatęs atležimą gyventojų, kuriuos rėmė taip gi ponai, rankas nuleido ir ėmė sątarautiesi su apgulėjais. Tad Danyla Ščema su raiteliais įjojo į miestą ir prisaikino gyventojus ant viernumo did. Moskvos kniaziai, kurs veikia apskelbė Smolensko vaivadu kniazių Šuiski (o ne M. Glinskį, kurs to urėdo tikėjosi). Salagubas su dalimi ukėsų, tarp kurių buvo kunigaikščiai Ozereckiai, Masalskiai ir k. sugrįžo į Lietuvą, kur karalius dėl atlyginimo jiems pragaišties dovanojo valsčius aplinkėse Utenos, o Salagubui galvą nukirsdino; nors ir pats karalius buvo kaltas, kam nėsiskubino su pagelba dėl apgultųjų. Dabar Vosylius įsidrąsinęs pusiuntė 70.000 kariūmenės dėl pustyjimo tolesnių paviety, ir tad Moskvai pasidavė kunigaikštystė Mstislavo, taip gi Kryčeva ir Dąbrova.

Zygmantas vos dabar iširengė su kariūmene ir tabaravo pas Borysovo, kuomet Vosylius laukė karžygos galo Dorogobužė. Glinskis stovėjo artymais Oršos ir, persirdęs, kam ne jam teko Smolenskas, rengėsi sugrįžti į Lietuvą ir atsikeršyti Moskvai. Slapta ėmė siulytiesi Zygmantui. Paslus maskoliai perėmė, ir Glinskis, suimtas, tapo atvežtas į Dorogobužą pas Vosylių, o po tam geležiniais pančiais apkaltas sėdėjo Moskvos kalėjime, iki 1527 m. tapo paleistas prašant broledukrai Elenai, ištekejusiai už Vosylius, ir pagražintas į mylistą, taip jog did. kniazius mirdamas liepė jam būti globėju regentės Elenos. Bet ir dabar Glinskis rengė vylių; Telepniov Obolenskis apskundė jį už rengimąsi pasisavinti vyriausią valdžią drauge su Miku Voroncovu, ir Glinskis patekęs į amžiną kalėjimą, apakintas, pasimirė 1534 m.

Glinskiui patekue į kalėjimą, Vosylius liepė Bulgakovui ir Čeladniniui traukti pas Borysovo ir ten Zygmantą ar sumušti ar paėmus atvaryti į Moskvą. Zygmantas gi, išgirdęs apie moskvitėnų pastangas, pasiliko su 4.000 kareivių Borysove, o 25.000 po vada kunigaikščio Ostrogiskio pasiuntė sutikti neprietelius. Pas Drovą ir Bobrą maskolių tuntai tapo sumušti; tad vadai jų persikėlė per Dnieprą ir sustojo artymais Oršos. Lietuvii 16.000 raitelių nakčia perplaukė per Dnieprą, pas-kui Lietuvius persidangino taip gi Lenkai. Čeladninės savo armiją—80.000—sustatė į tris ilgas eiles, tikėdamasis apsiaus Lietuvos; bet Ostrogiskis moko neprietelius sugrumti, sumaišyti, taip jog teliko jiems ar mirtis ar nevalė. Krito neprietelių 30.000 visadieninėje kovoje, ir didelis grobis atiteko Lietuviams. Čeladnin, Bulgakov, 37 kniaziai, 8 vaivados, 1.500 bajorų ir begalės žmonių pateko į nevalę; maistas, kanuolės ir vėlukai taip pat nepaspruko. Ant rytojaus hetmonas abu vadu ir 380 kiltų suiminių nusiuntė karaliui į Borysovą; sakė Zygmantas daugelį prastų suiminių padovanojęs drau-

ginčiams monarchams, ir net popiežiui pasiuntęs 14! Ostrogiškis su triumfu įjojęs į Vilnių, paimtus velukus iškabinėjo šv. Stanislavo katedroje. Tik Mstislavas, Dubrovna ir Kryčev tesugrįžo Lietuvai, nes karalius, pametinas kariuonę, kariuonę paleido ir pats išvažiavo į Lenkiją. Pravepsojo gerą progą dėl atgavimo prazudytųjų žemių! Smolensko vyskupas Barsonovius atsiuntė žinią Lietuviams, kad jeigu jie dabar ateitų tuojaus, tai Smolenskas pasiduotų; bet Lietuviai vos į mėnė į laiko po mušio pas Oršą, tepasirodė pas sienas Smolensko, kur Šuiskis suokalbį sužinojęs ant muro sienų pakardino prasižengėlius su brangumynais užkabintais ant kaklo; tik vienas vyskupas likęs gyvas, tapo pasodintas klioštoriuje Kamienuo.

Viduvasarįje 1515 m. tapo sutartas susivaziavimas monarchų Lietuvos, Čechijos ir Vengrijos su ciesoriumi Maksimilijonu Požogėje artymais Vienos, kur tarp kitų dalykų įvyko sutartis tarpe ciesoriaus Maksimilijono ir karaliaus Zygmanto: ciesorius zadėjo sutaikinti Lietuvą su Maskolija, ir jeigu tatai nenusisektų, tad ciesorius bent nerems Maskolijos prieš Lietuvą. Sugrįžęs į Krokuvą, Zygmantas rado sergančią karalienę Barbora, kuri nepoilgam numirė. Atkakęs į Lietuv. Brasčius užsiėmė reikalais Lietuvos ir Rusijos, o teip-gi Totorių, kurie — nors gavę algas — buvo nupustyję Volyniją. Čion iš Lateraniškojo synodo pargrįžęs atkako Jonas Laskis, Gniezno archivyskupas, kaipo popiežiaus „legatus natus“ dėl Lietuvos ir Lenkijos. Pradžioje 1516 m. į Vilnių tapo sušauktas seimas, kurs nenorėjo tolesnės karės su Maskolija, ir atsi sakė mokėti algas samdytiems kareiviams, o naminės kareivijos teip-gi mažai tebuvo. Kada ciesoriaus Maksimilijono paslai užtikrino, kad didis kniazius nenorės atsižadėti nuo užimtųjų šalių, Zygmantas liepė rengtiesi į karę, ar ponai nori ar ne nenori. Bet ponai jau buvo prisigėrę lenkiškos dvasės, sauvalės, ir žiurėjo tik sau ypatingų reikalų. Atsitiko, kad bajorai Vytebsko vaivados iškako į Vilnių skųstiesi Zygmantui ant lupinų ir spaudimo jų vaivados Koscio; maskoliai užpuolė ir miestą ir aplinkinius kaimus pavertė į plėnį. Dėl atsi keršijimo karalius liepė bajorams ištraukti prieš Gomelį; rods jie išėjo, bet paregėję, kad nelengva bus pylį įimti, namon sugrįžo!

Ciesoriaus Maksimilijono paslas, baronas Herberštein atkako į Vilnių 1517 m., kada Zygmantas čion laikė seimą, pagarsėjęs tuomi, kad Drohičyno žemė iš geros dėkos tapo Lenkijai pavesta. Iš Vilniaus tas mokytas diplomatas kako į Moskvą ir kalbino didį kniazį, kad traktatą su Lietuva sutartų, prilygindamas jį prie Makedonijos karaliaus Philypo, kurs savo išminčia į augštybes iškelė savo viešpatystę, o kurią sunus Aleksandras, benorėdamas be mieras paplatinti, tik prapulde. Tad didis kniazius pavelyjo paslams Lietuvos atkakti; bet kad tie—Jonas Ščytas ir Bagužas Bogovitinavyčius—buvo jau kelionėje, Vosylius liepė jiems sustoti Dorogomylove, nes paejęs buvo gandas, kad Zygmantas su kariuomene įsigriovęs į rybas Maskolijos. Teisybė tai buvo, bet kas tam kaltas? Vaivada Pleskavos Andrius Saburov, nuduodamas pabėgėlių, su kariuomene patyka atkako pas Braslavą ir, čion gražiai gyventojų priimtas, laike jomarko apniuko miestą, apiplėšė ir sumiminius paglemžęs pabėgo namon, vos 18 vokiškų pirklių iš Vidzemo atvalnyjo už atsipirkimą. Tad kunigaikštis Ostrogiškis su savaisiais ir su liet. Totoriais, po vada jų maršalko

Achmeto, apgulė Opočką, Pleskavos miestą, ginamą drąsiai per V. Soltykovą. Zygmantas ištraukė pats į lauką, ir pasiuntė 14.000 kareivių hetmonui į pagelbą; bet maskolių vadai, susitelkę į Velikije Luki, sumušė pakeliui pagelbinę kariuonę ir atėmė kanuoles, todėl ir hetmonas su skuba pametė apgulimą Opočkos, palikinas keletą šturmavojimui kanuolių. Maskoliai tuomi labiau džiaugė-i, kad tas viskas dėjosi beveik po akių Zygmanto, kurs tuomet buvo Polocke, netiek karės dėlei, kiek dėl apsvarstymo Žemaičių skundų ant kryževų. Zygmantas, sužinojęs gal—but Albrechto prietikus su neprieteliais, uždraudė pirklybą su Prusais ir kitus susinešimus ant viso rubežiaus, neišskiriant Mozurijos. Vienok Padauguviskės Moskvos provincijos prisidingėjo antpuolio Lietuvų, ypačiai Pleskava taisė savo murus ir naujas statė gintuves.

Dabar tik didis kniazius priėmė Lietuvos paslus į Moskvą, kurie pribuvo su didele iškilme. Maskoliai reikalavo Kyjevą, Vytebsko, Polocko, Volynijos; lobių pasimirusios did. kunigaikštienės Elenos, ir pakorimo tų senatorių, kurie jai gyvai priklinosi; Lietuviai-gi—Novgorodo, Pleskavos, Tverių, Viazmos, Dorogobuž, Smolensko, Putivliaus ir visos Sieverinės žemės. Herberšteinas tarpininkavo, bet Vosylius užsišpyrė nepaduoti nė sprindžio žemės. Po ilgų ginčų traktavojimas persitraukė; „vaziuokime namon, tarė Ščytas, dangus nubaus pralietojus nekalto žmonių kraujo“. „Ne mus!“ atsiliepė Moskvos bajorai. Veikiai po tam kniazius Šuiskis traukė linkon rubežių Lietuvos; bet kunigaikštis Ostrogiškis, sudrutintas Lenkais po vada J. Svierčovskio, užstojo kelią, ir kad maskoliai ėmė atgal trauktiesi, hetmonas nupustyjęs daug valsčių, vėl atsidurė artymais Opočkos ir ten abazu sustojęs nuogino aplinkes, iki šalčiai neužėjo. Po tam grįžo į savo šalį dėl žiemavojimo.

Pavasariop 1518 m. atstovai Novgorodo ir Pleskavos ir kniaziai Šuiskiai su kariuomene atkako pas Plocką, bet miestas smarkiai gynėsi. Pritrukus maisto, dalis maskolių persikėlė per Dauguvą dėl pasiplėšimo; bet čia jie susitiko su Petru Gožtautu, Polocko vaivada, kurs riuko kariuonę dėl atkirtimo Polocko, ir kurs juos sunaikino. Po tam persikėlęs per Dauguvą užgulė ant Moskvitėnų pas Polocką¹⁾, pergalejo juos ir Polockas tapo atvaluintas nuo apgulimo.

Paslai, pribuvę nuo ciesoriaus, kalbino Vosylių, kad taisyktųsi su Lietuva, ir ant jų propozicijos tapo sutartas ginklų sudėjimas ant 5 metų (galiaus tik ant 2 metų), neva dėl sustabdymo lieti krikščionių kraują. Neužilgo po tam Zygmantas apšvedė su Bona Sphortia, o ciesorius Maksimilijonas pasimirė. 1520 m. iš Bonos užgimė Zygmantas Augustas.

1) Štai kokias pasakas paplatino kunigija iš laiko tos karės: „Nykj. pulkas einantis ant pašėlos apgultam Polockui, ir susidedantis iš 2.000 Lietuvų ir kruvos Lenkų, prieš o prie užtvinusios Dauguvos. Kada vadas nežino, kaip persikelti per putojančias vilnis, netikėtai prieš kareivius atsiranda karžygys, puikiai apsirėdęs ant balto arklio, ir su zodžiais: Paskai manęs! šoka į upę ir laimingai visą pulką perkelia ant kito upės kranto. Kariuomene tame karžygyje pažino šv. Kazimierą, jos širdis užsidegė ir puolusi ant priešų juos pergali ir išvaduoja Polocką nuo apgulimo. Ant ateinančių metų laike mušio teip pat pasirodė šv. Kazimieras viršumi kariuomenės ir Lietuvius mušyje drąsindamas, padarė tą, kad šie smarkiai sumušė priešą. Iš priežasties tų stebuklų popiežius Leonas X (1521 m.) parokavo jį tarpan šventųjų“ (K. Skirmunt, Lietuvos Istorija, p. 121). Bet kodėl tas šventasis neatėjo vaduoti Smolenską?!

Atsišaukimas.

Siuomi turu pranešti visom Brooklyno ir apielinkės draugystėms, jog aš užsidedėjau naują drukarnę, drukuoju viską, ką tik kas reikalauja, darau gerai ir už pusę prekės pigiau kaip kitur. Už tai maloningos drėtės pasinaudokit iš mano spaustuovės. Teipgi ir iš kitur galite prisijusti, o mes atspausdinsim greitai, gerai ir pigiai.

Su guodone P. Leo. Gettch, 222 Berry str., Brooklyn, N.Y.

Prakalbos ir deklemacijos

Plymouth, Pa. Lietuvaičių Draugystė parengia prakalbas ir deklemacijas nedėlioje, 2 d. rugsėjo, 7-tą valandą vakare, svetainėje Fr. Zdanavyčiaus, N.4 W. Main str. Užkvičiam lietuvius ir lietuvaites skaitliniai pributi. Bus garšus kalbėtojai ir deklematoriai.

Įeiga 10 c. *Komitetas.*

Trimetinis Balius!

Parengtas per drėtę S. L. K. Gedemino, 3 d. rugsėjo, 7-tą val. vakare, Darbininkų šventės dienoj, salėje Odd Fellows Hall, kertė 18-th ir Sarah's str., S. S. Pittsburg, Pa. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaites ant viršminėto laiko pasilinksinti. Įzenga porai ir vaikinam 50c., pavienėms merginoms 25 c. *Komitetas.*

Piknikas.

Plymouth, Pa. Draugystės šv. Juozupo, Šabatoj 1-mą d. Rugsėjo, ant Sans Souci Park prasidės 8-tą valandą ryte. Grajių puikiausia muzika. Užkvičiam visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius, taip ir iš visos apielinkės pasilinksinti. Užprašo *Komitetas.*

Ant pardavimo.

Labai pigi gyvų paveikslų mašina (moving picture machine) ir gazo daroma mašina (Calcium Gas) naujai išmislyta. Teipogi paveikslai ir visi reikalingi rakandai, viskas garantuota, nauja, kur parduoda už pusę prekės.

Adresavokit lietuviškai pas:

William Adams Jr.

Box 73

Wanamie, Pa.

\$100.00 ATLYGINIMO!

Valstijos Vyriausybė ir Sherifas Valstijos Sheboygan, Wisconsin, siūlo atlyginimo Vieną Šimtą Dolerių už suteikimą žinios, per ką galėtų surežtuoti tula Mike Razemas (arba Rašna-), kurio jieškoma už užmušimą vieno lietuvio mieste Sheboygan, Wisconsin. Rašnas yra apie 5 pėdų ir aštuonių colių augstas, sveria apie 160 svarų, turi tamsius plaukus ir akis ir ligų veidą. Jis yra lietuvis, dirbdavo anglyse ir dabar bene dirba arba Pennsylvania arba Ohio.

Rašyk arba telegrafuok pas HENRY L. ZURHEIDE, Sheboygan, Wisconsin,

**TĖMYKITE KAD ŠIPKORTĖS
ATPIGO.**

Nerodyjam niekam pirsti šipkordžių krajų ir iš krajaus, pakol pirmiause nepasiklausi apie prekią pas mus. Visur dar prekės brangios, tik mes parduodam šipkordžių pigiau, negu koznas kitas agentas, broi akas išlėjimas. Dėl vasarėlių valnas perėjimas rūs žiaus. Koznas gauna prezentą ant kelio. Siūdlam pinigų į visas avlėto dalis, greitai ir už pigiusią prekę. Padarom visokius raštus ir išpildom kozną reikalą sonam krajuj.

I. HERZ,

Lietuviškas bankietis ir Notarynas,

2 Carlisle st., New York, N. Y.

Kas neturi daug pinigų,

o norite už porą dolerių nuvažiuoti į krajų ant pasazierinio greito šipo Hamburgą arba Bremen prie mažo darbo ant šipo, tegul niekur neraso, kaip tik pas firmą:

IMMIGRANT LABOR EXCHANGE INC.
2 Carlisle st., New York, N. Y.

Paskutine pagelba.

Mes norime parodyti mūsų skaitytojams laišką, kaip lengvai galima iš igydyti naudojant tikras gyduoles. Ponas Ant. Skala, 517 11-th Ave., So. Lorain, O., sako: „Aš dėkavoju jums už pagelbą, kuri užiaikė mano gyvastį. Aš labai sirgau be vilties pasitaismo, ant pabaigos pirkau Trinerio Amerikonišką Elikysrą Kartausiaus Vyno, kurį man rekomendavojo ponas Virant, ir aš esu visai sveikas. Kaip visos gyduolės apgaus tave, tai vaistok Elikysrą, o tikrai išgydys tave. Aš linkiu visiems ligoniams.“ Sergantiems ant vidurių visada pagelbės; visokios skilvio negalės bus pastiprintos ir

reguliariškos Kraujas taps panaujinamas ir visas kunas sustiprės ir pastos sveiku. Gali naudoti visa šeimyna, yra tikrai nevodingas.

Joseph Teiner, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

HOTELIS Juozo Balytos,

Užlaiko visokios degtinės, vyno skanaus alučio, puikiai kvėpiančių Oigarų, ir reikale suteikia draugišką rodą. Jeigu nori linksmi laiką praleist ir išsigert skanaus alučio, tai užėik pas JUOZĄ BALYTĄ.

276 E. Main str. Plymouth, Pa

Siuntejai

sviesto, surio, kiaušinių ir kitų tavorų, bus linksmi išgirsti apie naują freight ojimą Lackawannos geležinkelio ant šių metų, specialiskai einantis greitai į New Ycrką, Newarką ir t. t., kurs sutinka patarnavimą dėl siuntėjų ir gautojų.

Karai su ledais iš East Owego, siekenti miestą Syracuse, Utica division to Scranton, Newark ir Pier 41, New York City.

Szitas ojimas prasidėjo 22 May ir eina kas utarninkas ir ketvergas kas sanvaitė, ateinantis į rytinius miestus seredos ir pėtnyčios rytai. Specialiskas laikas paskirtas dėl siuntinėjimo, ir koznas agentas priduos eikalaujantiems visas informacijas.

Whiskey

Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield str.

Pittsburg Pa.

Wines

Mes esame zinomi po visas šalis, kaip pardavėjai geriausios degtinės su prekia kaip kitur.

Mes apmokame kaštus prisiuntimo perkant nuo \$5.00 aukščiau, in rytus iki New York, ir vakarus iki Chicago. Tolesniem pirkėjam atleidziam 10% ant perkamo sumos apsimokant patiems expresą ar freitą.

Kada reikalausite, siuskite kartu registravotoje gramatoje pinigus ar „Money Order“ ant varlo Morris Forst & Co., Cor. Second Ave. & Smithfield str. Pittsburg, Pa.

Reikalaukite kvita prekių. Visose kalbose.

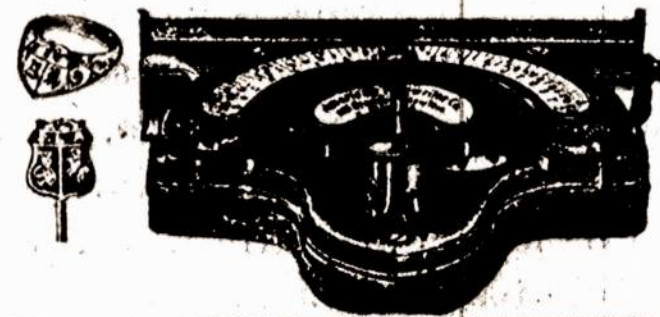
Morris Forst & Co.

Cor. Second Ave. & Smithfield st.

PITTSBURG, PA.

SHVOITZ

Torkoly

NAUJAS ISZRADIMAS.

Szitas ZIEDAS ir SPILKA i nektalza yra padaryti isz geriausio aukso, ir su lietuviskais paveiksais: Zirgvaikio, Szvento Kazimiero ir Did. Lietuvos Konigalkezcio Vytauto, tinkami nezioti koznam vyrui. Tokj zieda, kur niekas negalėtu padaryti ne už 50, aez parduodu už \$7.00, o epilka už \$2.00. Koznas odesinojantis zieda turi su siura

popierluka pamieruoti piršto storumą ir popierluka atsistati drauge su orderiu, o aez zinoti kokfo didumo zieda nusistati. AMERICAN drukavojama maszluokė yra reikalinga kiekvienam žmogui; su ja galima drukuoti be jokio mokslo greitai ir grausiai, taip pat kaip su maszluoke už \$100. American drukavojama maszluokė yra geriausia, visur parduoda po \$10.00, o aez parduoda už \$8.00. Parduodu gražiausia popierų dėl raszymo gomaty i tėvynę Lietuvą su visokiais ai skaitymais ir dalnomis, tozina už 25 ct, 5 tozina už \$1.00, tuketantis aez \$7.00. Užlaikau puikiausiu ir naujansio lezdarbio prusiszku armonikų kurlų Amerikoje niekur negalima gauti. Pas mane galima gauti visokių tavorų, koktų t k f as nori, pigiau kaip kitur. Laikrodėlių, lencingėlių, komparų, kolczikų, spilkių, britvų, muzikalėzkų instrumentų, monų knyga, visokių istoriszkų knygu ir ma'daknygu, okių tik nori. Kas norėtu apturėti kataloga tegul prielunczla už fct markę ir toslingą adresą, o apturės didelį kataloga d y k a l.

KLEMENS WILKEVICH. 112 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.